

“They are not the decision-makers – we are”

En narrativ studie om den ungerska nationalismens
uppbyggnad och funktioner.

Abstract

After Fidesz took office in 2010 Hungarian national politics has transformed to become more nationalistic. Despite a lot of negative criticism from both inside and outside the country – due to controversial constitutional changes – Fidesz is still in power. This thesis seeks to increase the scholarly understanding of nationalism in Europe and especially in Hungary. More specifically, this thesis investigates how Fidesz stories about nationalism are built up and for what specific purposes. This is investigated through a narrative analysis with data collected from 38 interviews conducted between 2015-2017 in the Hungarian radio show Kossuth Rádió. Here, the Hungarian Prime minister, Viktor Orbán has been able to speak freely about things such as migration and the characteristics of the Hungarian people. The theoretical framework used stems from Rogers Smith “Stories of Peoplehood” and Benedict Anderson’s “The Imagined Community”. The overall findings show that stories about Hungarian nationalism is built on a successful mixing of political, economic and ethically constitutive stories. These stories function as a way for Fidesz to legitimise its grip on power and to define and maintain their definition of the Hungarian national identity.

Nyckelord: Nationalism, nationell identitet, narrativ, Fidesz, Viktor Orbán, Ungern.

Antal ord: 19 684

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte, frågeställningar och bakgrund	2
1.1.1	Nationalismen i Ungern	4
1.1.2	Fidesz som regeringsparti.....	6
1.2	Forskningsöversikt	7
1.2.1	Narrativ och nationalism	8
1.3	Teori - att skapa ett folk	11
1.3.1	Hur definieras nationalism?	12
1.3.2	Hur skapas berättelser om nationalism?.....	13
1.4	Narrativ metod.....	16
1.4.1	Vad är ett narrativ?.....	16
1.4.2	Analyschema.....	18
1.4.3	Material	20
2	Analys	22
2.1	Politiska narrativ	22
2.1.1	Rätten till självbestämmande	23
2.1.2	Förhållandet till andra aktörer	26
2.2	Ekonomiska narrativ	29
2.2.1	Pengar, pengar, pengar	29
2.2.2	Migration kontra ekonomi.....	31
2.2.3	Ära och självrespekt	33
2.3	Etiska narrativ	35
2.3.1	Kultur, etnicitet & religion	35
3	Slutsatser	42
4	Referenser	46

[...] många 'gamla nationer', som tidigare betraktats som fullt konsoliderade, finner sig inom sina egna gränser utmanade av en "under"-nationalism, som naturligtvis drömmer om att en vacker dag bryta denna underordning. Verkligheten är helt klar: det "slut på nationalismens era" som så länge siats om är inte på långt när inom synhåll. I själv verket är "nationligheten" det mest universellt legitima värdet i vår tids politiska liv.

Benedict Anderson i *Den föreställda gemenskapen*

1 Inledning

Nationalistiska partier har under 2010-talet gjort stora landvinningar runt om i Europa och regerar idag i flera europeiska länder, däribland i Polen, Ungern och Österrike (The Atlantic, 2017). Nationalismen som politisk ideologi påverkar opinioner, hindrar djupare europeisk integration och sätter sig på tvären mot framväxten av mångkulturella samhällen. I Ungern har Fidesz styrt sedan 2010 som ett av partierna med tydligast nationalistisk agenda i Europa. Partiet har vid flera tillfällen satt sig på tvären mot EU:s beslut och landets nationella identitet tycks spela allt större roll.

Sedan den europeiska flyktingkrisen har den ungerska regeringen med Viktor Orbán i spetsen uppvisat allt tydligare nationalistiska tendenser. Landet har konsekvent vägrat ta emot flyktingar och istället byggt ett stängsel till gränsen mot Serbien, detta trots att det strider mot EU-domstolens beslut. Under 2017 infördes en ny lag i Ungern som innebär att icke-statliga organisationer måste redovisa utländsk finansiering över ett visst belopp. Fidesz har även försökt att stänga det Centraleuropeiska universitet i Budapest, vilket av partiet ofta anklagats för att vara regeringskritiska (Svenska Dagbladet, 2017). Dessutom har Fidesz verbalt attackerat både EU, migranter och oppositionspartier. Även till synes banala lagar som att minst 25 procent av musiken i ungerska radiokanaler ska vara på ungerska eller att ungerska public service-kanaler ska verka för att stärka nationens gemenskap och den nationella och europeiska identiteten kan alla ses som försök att påverka den nationella identiteten i Ungern (Freedom house, 2016; CMCS, u.å.).

I drygt tre år har Viktor Orbán ställt upp i återkommande intervjuer i den ungerska statliga radiokanalen Kossuth Rádío, där han mer eller mindre har fått tala fritt om ämnen som berör Ungern och det ungerska folket. Narrativ används i politiska syften likt dessa för att stärka ett lands nationella identitet och känslan av tillhörighet till en nation. Hur politiker uttrycker sig har tidigare visats spela stor roll för hur invånarna i ett land sedan tolkar sin omgivning och sig själva (Anderson, 1996; Calhoun, 1993; Morden, 2016). Under 2017 har Orbán flera gånger attackerat EU för att lägga sig i ungersk politik, han har refererat till flyktingar som ”muslimska inkräktare” och han har beskyllt den ungersk-amerikanske finansmannen George Soros för att motverka regeringens migrationspolitik. Flera av dessa påståenden har dessutom varit påhittade, utan någon riktig förankring i verkligheten, något som inte tycks spela Orbán någon roll (Politico, 2017a; Politico, 2017b).

Nationalismen och betydelsen av en nationell identitet i Ungern måste sägas vara stark. I ”The Future of Europe” (Special Eurobarometer nr.467, 2017) svarar

bland annat över hälften av alla tillfrågade ungrare att migration kommer bli den största av alla EU:s utmaningar i framtiden¹, detta trots att Ungern knappt har någon befolkning med utländsk bakgrund². Det är Fidesz berättelser om hur den ungerska nationalismen är uppbyggd som är av intresse i den här uppsatsen.

1.1 Syfte, frågeställningar och bakgrund

Uppsatsen kan sägas ha två syften. Det första, vilket är inomvetenskapligt, är att bidra till att uppdatera den forskning på nationalism vilken, särskilt i Väst- och Centraleuropa, annars ofta är ganska utdaterad. Mycket av forskningen har historiskt varit fokuserad på när och hur nationalismen uppkom och bidrar därför inte mycket till att förklara dagens nationalism. Här har författare som Ernest Gellner (1983) och Craig Calhoun (1993) spelat en viktig roll. En stor del av den forskning som publicerats under senare år har dessutom varit inriktad på andra områden än just Väst- och Centraleuropa³. Studien blir därför viktigt på grund av hur den kan hjälpa oss att bättre förstå nationalismen i dagens Europa.

Det andra syftet, vilket kan sägas vara av utomvetenskaplig karaktär är att förstå nationalismen i dagens Ungern, en tid då nationalismen är på frammarsch på flera ställen i Europa. Här kan författare som Benedict Anderson (1996) och Anthony D. Smith (1991) hjälpa oss att förstå hur nationalismen och känslor kring nationell identitet skapas och upprätthålls. Både Anderson och A. D. Smith ser nationen och människors nationella identitet som något föreställt. För att förstå begrepp som nationalism och vilka drivkrafter som ligger till grund för denna blir den här studien extra betydelsefull. Studien tar med andra ord sin utgångspunkt i konstruktivismen och hur delar av vår sociala värld är konstruerad.

Det finns en stor enighet i den akademiska världen om hur varken nationalism eller nationell identitet bör ses som något naturligt utan istället något som skapas i ett speciellt syfte (Anderson, 1996; A. D. Smith, 1991). Människans tro på att vi har något gemensamt med andra individer i samma land enbart grundat i nationell tillhörighet skapar möjligheter för den starke att själv definiera och konstruera denna föreställda gemenskap. Nationalismen är viktigt inte bara på grund av hur det spelar roll för människor i deras vardag utan också för att det påverkar relationer länder emellan.

¹ Det är enbart på Malta och i Tjeckien som befolkningen ser migration som en större framtida utmaning för EU. Detta kan jämföras med Portugal eller Spanien där mindre än 15 procent av befolkningen tror att migration kommer bli en stor framtida utmaning för EU

² Cirka nio tiondelar av den befolkningen i Ungern är etniska ungrare. Resterande del utgörs till stor del av personer från de absoluta grannländerna. (Landguiden, 2017d)

³ Hit kan räknas mer omfattande studier om nationalism i Afrika, se Amoah 2011, eller i Ryssland, se Laruelle 2009.

Då Ungern sedan 2004 inte bara är medlem i EU utan även en av unionens största kritiker blir syftet med denna uppsats ännu viktigare. Fidesz har med sina många lagändringar begränsat pressfriheten och förändrat spelplanen för landets medier. Därmed har partiet också stärkt sina egna möjligheter att påverka den ungerska nationalismen. Det hävdas att Fidesz i sin roll som regeringsparti i kommunikationen med väljarna har en stor möjlighet att påverka deras syn på ”ungerskhet”.

Den frågeställning som har varit vägledande under arbetet med uppsatsen har varit följande:

- *Hur är den ungerska nationalismen uppbyggd och vilka funktioner fyller den?*

För att kunna svara på framförallt frågeställningens senare del, den om funktioner, har denna brutits ned i två stycken hypoteser. Hypoteserna, vilka båda är grundade i tidigare forskning, avser utforska de performativa konsekvenserna av Viktor Orbáns intervjuer, det vill säga den verklighet narrativet bidrar till att skapa och upprätthålla. Hypoteserna lyder enligt följande:

- **Hypotes 1:** *Nationalismen i Ungern avser att skapa och vidmakthålla en ungersk nationell identitet*
- **Hypotes 2:** *Nationalismen i Ungern avser att legitimera Fidesz maktinnehav*

Frågeställningen som helhet avser att bidra till en djupare förståelse gällande nationalismen i Ungern och hur berättelser kring denna är uppbyggda. Det finns varken med frågeställningen eller hypoteserna några avsikter att dra direkta slutsatser om hur nationalismen ser ut i andra länder, utan dessa är specifikt utformade för att skapa bättre förståelse om situationen i Ungern. Syftet är heller inte att förstå alla versioner av den ungerska nationalismen utan enbart den som förmedlas av regeringspartiet Fidesz. Tillsammans med tidigare studier om nationalism samt inspiration från Rogers Smiths teori om hur narrativ används för att ”skapa ett folk” kommer svaret på frågeställningen samt hypoteserna sökas i tal av premiärminister Viktor Orbán.

En viktig skiljelinje vilken har betydelse för uppsatsen är den mellan populism och nationalism. Populism brukar ofta beskrivas som en typ av politisk diskurs med hjälp av vilken ledare försöker locka till sig väljare. Populismen – även om den ofta gör det – är inte något som enbart bör förknippas med politiska partier på högerkanten och hur dessa använder en ofta främlingsfientlig diskurs i sin kommunikation med möjliga väljare (Bonikowski, 2017:186). Utöver att definieras som en politisk diskurs riktar sig populismen dessutom ofta mot ”folket” som de rättmätiga ledarna och ställer sig mot den så kallade ”eliten”. I Ungern har Fidesz styrts i två raka mandatperioder med två tredjedels majoritet och

är på god väg mot att vinna även parlamentsvalet 2018, att beskriva partiet som något annat än en del av eliten vore därför konstigt.

Däremot betyder detta inte att Fidesz aldrig använder politiska argument som ligger populismen nära till hands, exempelvis gällande invandring och Ungerns självbestämmande. Fidesz beskrivs ofta som ett populistiskt parti i Europa men då ofta utan att göra skillnad på populism och nationalism (Batory, 2016; Antal, 2016). Istället hävdas det att Fidesz är ett parti vars ideologi i huvudsak grundar sig i nationalismen och att populismen i det här fallet är underordnat, följaktligen blir partiets berättelser om nationalism mer intressant att studera. Fokus har därför varit på hur den ungerska regeringen sedan flyktingkrisen 2015 byggt upp sina berättelser kring nationalism. Verbala attacker mot flyktingar, romer och EU är bara några exempel på nationalistiska argument som använts av Fidesz under deras tid vid makten.

För att minska risken för framtida förbistring så kan det redan här vara värt att påpeka hur narrativ i uppsatsen har dubbel betydelse. Å ena sidan fungerar narrativ som uppsatsens studieobjekt, alltså som det fenomen vilket analyserats för att svara på studiens frågeställning. Här studeras Fidesz officiella narrativ, eller berättelser, vilka används för att bygga upp den ungerska nationalismen. Narrativ används också för att beskriva den metod som använts, narrativ metod, men då mer specifikt i hur relation till vad ett narrativ är och vad det innebär för analysen. Dessa två bör hållas isär för att undvika onödiga oklarheter.

1.1.1 Nationalismen i Ungern

Från andra världskriget och framåt har Ungern gått från att vara under nazistisk ockupation till att hamna under Sovjetunionens intressesfär och landet styrdes länge som en enpartistat. Det var inte förrän 1990 som ungrarna själva fick möjligheten att välja vilken politisk inriktning landet skulle ta. Det här avsnittet har inte för avsikt att i detalj fördjupa sig i ungersk nationalism utan snarare att med breda penseldrag visa hur nationalismen sett ut i Ungern historiskt, samt att sätta uppsatsen i en kontext.

Nationalismen är på inget sätt ett nytt fenomen i Ungern. Redan 1944 skrevs en artikel med det passande namnet *Nationalism in Hungary* som handlade om hur nationalismen använts och tolkats i landet fram till andra världskriget (Vambéry, 1944). Vambéry argumenterar för att Trianonfreden⁴, den uppgörelse där Ungern förlorade stora delar av sin befolkning och landyta förstärkte redan etablerade politiska strömningar i landet. Efter Trianonfreden började höger-

⁴ I Trianonfreden förlorade Ungern cirka två tredjedelar av sin landyta samt att befolkningen minskade med över 60 procent. Enbart Rumänien la beslag på en större del av det tidigare Ungern än vad som blev kvar till ungrarna. Nicolaus Rockberger kallar freden för "rena rama styckmordet" (1996:181).

nationalismen i Ungern kretsar kring en vision att återskapa landets tidigare gränser och drömmen om ett stor-Ungern. Ungerska nationalisterna på högerkanten bryr sig än idag mer om att återförening delar av Transsylvanien med Ungern än vad de gör för den faktiska ungerska minoriteten i Rumänien. Fidesz har sedan de vann regeringsmakten 2010 försökt implementera sin egen version av landets historia, bland annat har den 4 juni, det år då Trianonfreden undertecknades, deklarerats som en nationell dag för enighet (Harms, 2017:486).

Under mellankrigstiden var nationalismen främst uppbyggd kring kristna värderingar och antisemitiska åsikter. Kristendomen sågs under perioden som vägen framåt för Ungern och som ett sätt att förena landet med det mer ”moderna” Västeuropa. Dessutom ville politiker och religiösa ledare förhindra att Ungern blev alltför influerat av judendomen eller islam. Det drogs ofta paralleller till perioden då Ungern var ockuperat av Osmanska riket och hur deras värderingar i de flesta frågor skilde sig från Ungerns traditionellt kristna värderingar (Hanebrink, 2005). För att förhindra att Ungern skulle komma att tappa kontakten med Västeuropa försökte historiker under mellankrigstiden koppla landets kristna medeltidshistoria med nutiden och tolkade den dåvarande mer liberala perioden som en parentes i landets historia (Hanebrink, 2005).

Även under perioden då Ungern var ockuperat av Sovjetunionen användes nationalistiska argument, detta trots att det från början sågs som ett hot mot den socialistiska internationalismen. Mátyás Rákosi, generalsekreterare i det ungerska kommunistpartiet, använde vid flera tillfällen den ungerska flaggan vid sidan av den socialistiskt röda i ett försök att stärka ungersk patriotism (Appelbaum, 2012:201). En del forskning hävdar att nationalismen i Ungern har funnits närvarande hela tiden, även under perioden då Ungern löd under sovjetiskt styre (Waterbury, 2010:26f). Waterbury (2010) och Harms (2017) ger liknande förklaringar om hur Ungerns relation grannländerna inte främst berodde på relationen till dess ungerska minoriteter, utan på grund av politiskt strategiska skäl. Deras studier är intressanta i förhållande till syftet med uppsatsen då de visar hur nationalismen under perioder av ungersk historia haft tydliga politiska funktioner.

Även Fidesz har utnyttjat historierevisionismen till sin fördel med målet att framställa partiet som legitimt och som en garant för att Ungerns suveränitet kommer att försvaras mot externa påtryckningar. Fidesz har länge klagat på att historieskrivningen i landet är alltför enkelspårig och enbart analyserar utifrån enskilda perspektiv. Argumentet här gör ofta gällande att enbart historiker som var trogna kommunistregimen kunde göra sig ett namn inom historieforskningen. Som en effekt av detta har Fidesz åtagit sig rollen som det parti vilket balanserat upp den ungerska historieskrivningen och gett en röst åt tidigare marginaliserade åsikter (Benazzo, 2017:208). Fidesz ser idag tillbaka på historiska händelser som Trianonfreden och tolkar i dessa in betydelsen att liknande händelser kan hända i framtiden. Västerländsk liberalism har ofta attackerats för att vara fiendlig mot Ungern och för att vara ”mot nationen” (2017:199). Fokus här har framförallt varit på Fidesz historiska narrativ och inte så mycket på berättelser om den ungerska

nationalismen och därför går den större bilden förlorad. Nedan anläggs istället ett något bredare perspektiv där det fokuserats på Fidesz berättelser om nationalismen i Ungern och hur denna är uppbyggd. Fidesz som styrts Ungern sedan 2010 har genomfört en rad lagändringar som inneburit att partiets chanser att påverka opinionen idag är större än den var när de kom till makten.

1.1.2 Fidesz som regeringsparti

Fidesz grundades som ett vänsterliberalt parti framväxt ur den studentrörelsen som kämpade för att Sovjetunionens skulle lämna Ungern och för att återinföra demokrati i landet. På detta sätt lyckades partiet tidigt skapa sig en stor skara anhängare vilket bidrog till partiets tidiga framgångsvåg. Idag bör Fidesz politik beskrivas vara hemmahörande på den politiska högerkanten och nationalismen har blivit en allt tydligare ledstjärna. Med förslag om en mer restriktiv migrationspolitik och en hårdare inställning gentemot EU har partiet lyckats vinna ytterligare röster från det ungerska folket (Landguiden, 2018). För att förstå Fidesz möjligheter att påverka landets befolkning och varför möjligheten är större idag än vad den varit på länge är det viktigt att förstå några av de lagändringar och konstitutionella förändringar som partiet gjort sedan de kom till makten.

Fidesz första tid i parlamentet var skakig och det skulle bara ta en mandatperiod mellan det att Fidesz först kom in i parlamentet 1990 i landets första fria val tills att de ramlade ur fyra år senare, 1994. 1998 kom Fidesz att överta regeringsställning för första gången, då från Socialistpartiet (MSZP). Tiden i regeringsställning skulle dock bara gälla till 2002 då MSZP åter tog makten i Ungern efter att Fidesz misslyckats med att infria många av sina vallöften. I samband med den andra förlusten på kort tid ändrade Fidesz till många liberala väljares förtret strategi och omformades nu i allt större utsträckning bli ett konservativt parti, en strategi som skulle visa sig vara lyckad. Fidesz kunde återta regeringsmakten åtta år senare, 2010, efter att MSZP gjort ett katastrofval till följd av det uppdagats att MSZP ljugit för väljarna om tillståndet med landets ekonomi. Som en effekt av detta samt att Ungern drabbats hårt av finanskrisen 2008 kunde Fidesz vinna två tredjedelars majoritet och därmed möjligheten att på egen hand förändra konstitutionen (Landguiden, 2017b).

Samtidigt som Ungern hade ordförandeskapet i EU under första halvåret 2011 så ändrade Fidesz landets konstitution⁵, detta inte utan protester från ungersk opposition och EU. Den nya författningen anses vara ett steg bort från demokratin och ett steg i en allt mer auktoritär riktning. Bland annat har Fidesz inflytande på den ungerska centralbankens verksamhet ökat, mediefriheten har begränsats och statsförvaltningen har blivit allt mer politiserad. Trots förändringarna lyckades Fidesz, med Viktor Orbán som ohotad premiärminister, vinna ännu ett val 2014.

Mycket tack vare partiets aggressiva retorik mot EU och deras betoning av bevarandet av den ungerska identiteten kunde partiet göra sig populärt bland många ungrare (Landguiden, 2017a).

I tillägg till de förändringar som gjorts i författningsdomstolen så har Fidesz även drivit igenom förändringar i valsystemet, något som anses vara utformat för att gynna Fidesz själva. Partiets stöd minskade exempelvis mellan 2010–2014 från 53 procent till 45 procent utan att detta påverkade den trå tredjedels majoritet som Fidesz sedan tidigare hade (Landguiden, 2017b). De politiska förändringarna tillsammans med att partiet får allt mindre kritik i inhemska medier till följd av förändringarna i författningen har gjort att Fidesz har en nära på unik möjlighet att påverka den ungerska befolkningen. Inget annat parti har i dagsläget liknande möjligheter att påverka utan måste istället förhålla sig till Fidesz och deras politik. Det är mot denna bakgrund som dagens politik i Ungern ska förstås och som gör att utsikterna för Fidesz att påverka landets befolkning stor.

1.2 Forskningsöversikt

Det har skrivits åtskilliga texter om nationalism och nationell identitet under de senaste trettio åren där en del forskare varit mer framstående än andra. Många av de allra mest namnkunniga forskarna kring nationalism påverkar än idag debatten om hur nationalism bör definieras och hur den bör studeras. Det finns knappast något verk om nationalism som inte citerar Anderson (1996), Gellner (1983), A. D. Smith (1991) eller Hobsbawm (1992). Forskarna, vilka alla brukar benämnas som modernister, erbjuder alla i varierande grad en liknande förklaring till varför nationalismen uppstod och vad som definierar den. Den allra tidigaste forskningen kring nationalism och nationell identitet har i första hand inte fokuserat på de retoriska aspekterna, varken inom nationalismen eller dess betydelse för att skapa en nationell identitet. Forskningen har snarare försökt förklara var nationalismen har sina rötter.

I motsats till det modernistiska forskningsfältet förklarar de så kallade primordalisterna nationell identitet och nationalism med saker som ett gemensamt språk, historia och etnicitet. Den viktigaste skillnaden mellan de båda inriktningarna är att den senare anser att nationalismen skulle vara något nedärvt (Verdugo & Milne, 2016:4). Åsikten är idag både omodern och motbevisad av nyare studier på nationalism och nationell identitet. Nationalismens naturliga beskaffenhet är snarare ett argument som används av nationalisterna själva för att hävda rätten till ett visst område eller för att skapa gemensamma traditioner.

⁵ Konstitutionen 2011 var den första konstitutionen att utformats av en demokratiskt vald regering.

Nationalism och nationell identitet bör istället ses som något som skapas av människan för olika specifika syften. Herder skrev redan på 1770-talet om språkets betydelse för människans möjligheter att tolka sin omgivning (i Kedourie, 1993:56). Det nationella medvetandet tog däremot fart först i samband med tryckt media, eller tryckkapitalism. När den relativt lilla skara som kunde läsa latin var mättad vändes fokus mot den stora massa som enbart kunde ett språk. Under två decennier mellan 1520–1540 trycktes tre gånger så många böcker på tyska som under tjugoårsperioden mellan 1500–1520. För första gången blev det viktigt vilket språk en text var tryckt på då detta bidrog till att skapa en föreställd gemenskap bland människor som talade samma språk (Anderson, 1996:47ff).

Långt senare, under 1800-talets Europa uppkom nya idéer om att språk var något som tillhörde ett visst folkslag, exempelvis att tyska skulle pratas i Tyskland. Språket tog i samband med detta över den roll som religionen tidigare haft, nämligen att ena ett folk och skapa en gemensam nationell identitet. Ett passande exempel på detta är Österrike-Ungern och hur Josef II bytte ut latinet som officiellt språk mot tyskan. Införandet av tyska som nationellt språk upprörde rikets ungersktalande befolkning och skapade en grogrund för nationalism, både hos den tysktalande och den ungersktalande befolkningen (Anderson, 1996:87ff). Anderson tillhör det modernistiska forskningsfältet och ser nationalism och nationell identitet som något uppdyktat och anser att språket används i nationalismen för att skapa gemenskap och tillhörighet. Med andra ord har språk spelat, och spelar, en betydande roll för nationalismen och ideologins möjligheter att spridas. Nationalismen kan senare utnyttjas till att försöka skapa en nationell identitet hos en befolkning.

Nationalismen är därför föreställd då den återfinns i människors medvetande utan att egentligen koppla dem samman. Den är det på grund av hur det är omöjligt att en invånare i en nation träffat ens en bråkdel av sina landsmän, eller ens hört talas om dem. Det är istället en föreställd gemenskap mellan människor från samma land som för dem samman (Anderson, 1996:21). Det bör därför göras skillnad på vad nationalismen faktiskt är och nationalismens egen självuppfattning. ”Nationalismen ser sig verkligen som en universellt, evigt och naturligt – självklart – giltig princip” (Gellner, 1983:25). Den här typen av ”naturlig” nationalism är enbart en myt som används i nationalistiska syften och bör inte studeras som något annat än en myt (Hettne m.fl., 2006:75).

1.2.1 Narrativ och nationalism

Studier av hur identitet konstrueras har haft stor betydelse för vår förståelse för aktörskap. Tidigare tolkningar av narrativ och dess betydelse har varit begränsade till enbart en typ av representativ form, alltså som ett sätt att berätta historier eller redovisa resultat, inte som ett sätt att faktiskt påverka identitet. Synen på narrativ och dess betydelse kom efter den så kallade ”*narrative turn*”, eller

narrativa vändningen istället att ses som en typ av social epistemologi och social ontologi. Narrativ uppfattades nu ha betydelse för hur människor förstår, tolkar och ger mening till sin omgivning. Människor, och grupper av människor, blir alltså de vi är på grund av att vi definieras, eller definierar sig själva med hjälp av narrativ (Somers, 1994:605f). Framförallt den första delen, *hur* vi definieras är viktig då det visar hur andra aktörer kan använda narrativ för att skapa mening i våra liv, ofta utan att vi själva tänker på det.

Språkets betydelse för att nå vissa ändamål har inte använts unik av Anderson (1996) som förklaring utan har även tagits upp av flera andra forskare. Språk, eller mer specifikt, en speciell diskurs, används ofta av nationalisterna för att hävda rätten till ett specifikt område. I de här fallen utnyttjas språket för att påvisa ett gemensamt ursprung eller för att särskilja den egna nationen från andra och därmed definiera vilka som är en del av en grupp (Calhoun, 1993:216). Språket används med andra ord som en taktik bland nationalisterna för att stärka den nationella identiteten.

Language often plays a key role in ethnic (or "naturalizing") versions of nationalism, since an ancient language, shared as the parental tongue among the members of the nation, seems a guarantee of its true existence prior to and separate from any particular set of political arrangements (Calhoun, 1993:226).

Det spanska vänsterpartiet Podemos valkampanj inför EU-valet 2014 är ett konkret exempel på hur politiker använder narrativ för att skapa mening i våra liv. Trots att Podemos narrativ inte var nationalistiskt, utan snarare populistiskt, visar författarna ändå vilken roll narrativ kan spela för att skapa tillit och i politiska syften öka sin väljarkrets. Podemos använde ett narrativ starkt fokuserat på att distansera sig från övriga politiska partier i landet. Under valkampanjen inför EU-valet 2014 positionerade sig partiet som skilt från den övriga politiska eliten och använde ett narrativ som kan liknas vid "vi mot dom". Valmöten hölls i statliga skolor istället för på hotell och partimedlemmar pratade ofta om hur andra partier tillhörde överklassen och saknade kontakt med det spanska folket (Sanders m.fl., 2017).

I artikeln "*Anatomy of the national myth: archetypes and narrative in the study of nationalism*" för Michael Morden (2016) en liknande argumentation då han visar hur nationalistiska narrativ använts för att gynna serbiska nationalisterna i deras relation till Kosovo. Här blir det tydligt hur narrativ på ett effektivt sätt påverkar både hur människor lever sina liv och hur vi uppfattar oss själva och vår omgivning. Speciellt riktade narrativ blir därmed också ett effektivt verktyg för den eller de som vill påverka sitt lands befolkning till att dra "rätt" slutsatser vid specifika tillfällen.

Nationalismen produceras inte bara i tider av krig och konflikt utan hela tiden, USA och Storbritannien fortsätter exempelvis att vara länder även när ingen av dessa är i konflikt (Billing, 1995). Nationalismen (ex. övertygelser, vanor och föreställningar) måste därför reproduceras på andra mer ytliga sätt. Ett sätt att

sprida ett nationalistiskt budskap är genom medier, exempelvis radio, och genom olika typer av narrativ vilka alla är ämnade att skapa en känsla av tillhörighet. Det här är viktigt i en ungersk kontext då landet för tillfället inte befinner sig i krig och varit ett självständigt land sedan 1989. Dessutom sprids mycket av Fidesz politik genom medier.

Flertalet tidigare studier har visat hur ett dominerande narrativ kan påverka den folkliga opinionen. Betydelsen av narrativ förstärks dessutom då nationalismen och den nationella identiteten ses som en föreställd gemenskap mellan människor inom ett lands gränser (Anderson, 1996; Calhoun, 1993). Om nationell identitet, liksom primordialister vill tro, istället funnits inneboende i varje människa hade narrativ inte haft den betydelse många nationalismforskare visat att de faktiskt har.

Det går med andra ord inte att förstå nationalismen utan att förstå det språk, symboler och känslor som används för att ”skapa” nationalism (A. D. Smith, 1991:vii). Misslyckandet, eller ignoransen att uppmärksamma dessa attribut har hämmat utvecklandet av en teori gällande sambandet mellan nationalism och nationell identitet. Det är enbart genom att erkänna vikten av dessa ting som det verkligen går att förstå hur dessa två fenomen skapas. Nationalismen kan därför ses som en ideologisk rörelse vilken strävar efter att bevara autonomi, enighet och identiteten hos ett folk och på detta sätt skapa en nation (A. D. Smith, 1991:73).

Det är inte bara ett gemensamt språk som kan sägas ha betydelse för nationalismen och den nationella identiteten hos människor. Nationalismen som ideologi använder bland annat symboler, idéer och språk för att övertyga ett utvalt folk. I boken *Nations and Nationalism Since 1780* används sport som exempel och hur sport fungerar positivt för att förstärka ett lands nationella identitet (Hobsbawm, 1992:143)⁶. Sporevenemang blev populärt i Europa under mellankrigstiden och samtidigt ett sätt för människor att uttrycka nationalistiska känslor. Det var först under denna period som sport kom att ge uttryck för en kamp mellan nationer. OS i Berlin 1936 är kanske det tydligaste exemplet på hur sport använts i nationalistiska syften för att förstärka en känsla av vi-mot-dom.

Ett annat sätt att bygga upp en känsla av nationell identitet är genom så kallade politiska myter. Politiska myter har mycket gemensamt med hur ovan redovisad forskning tydliggjort hur narrativ använts i olika syften för att stärka gemenskapen och generera politisk legitimitet åt en aktör. I artikeln *Europé's Odyssey? Political Myth and the European Union* studeras det hur en framgångsrik politisk myt kan tolkas som ett ”heligt” narrativ vilket i förlängningen utvecklas till en vedertagen sanning. Politiska myter kan på samma sätt som andra narrativ användas i olika sammanhang för att tjäna ett politiskt syfte, exempelvis genom att anspela på nationell identitet. Likheter mellan en

⁶ För ett mer nutida exempel på länken mellan sport och nationalism se *Sport and Official Nationalism in Modern Russia*. Här diskuteras det hur Ryssland använder vinter-OS i Sochi och fotbolls-VM 2018 för att stärka patriotismen och nationalismen i landet (Arnold, 2018).

lyckad politisk myt och ett politiskt narrativ är stora då båda skapar möjligheter för en aktör att definiera vad nationen är och vad nationen inte är (Della Sala, 2016). Med andra ord används inte bara rena sanningar i strävan efter att bygga upp en nationell identitet hos ett folk utan verkligheten anpassas efter speciella syften.

Sammanfattningsvis går det att dra en del slutsatser från tidigare forskning på nationalism och nationell identitet. Framförallt har det blivit tydligt hur viktigt narrativ anses vara för att både skapa känslor av tillhörighet och för att ge legitimitet till politiska aktörer. Det tycks heller inte vara helt ovanligt att narrativ används av politiska partier för att både distansera sig från övriga partier och för att definiera sig själva som parti. Den viktigaste slutsatsen från kapitlet är hur nationalism och nationell identitet inte bör ses som ett konstant fenomen nedärvt från en generation till en annan, utan något som skapas och används av politiker i olika syften. Nyare forskning med specifikt fokus på nationalistiska narrativ samt några av de mest klassiska författarna på temat nationalism har all lyfts fram i syfte att visa just detta. Bland annat har det visats hur forskningen redan tidigt tog fasta på vikten av ett gemensamt språk för att skapa en känsla av tillhörighet. Med utgångspunkt i denna forskning kommer den teori som använts i studien ha sin utgångspunkt, bland annat med antagandet att nationalismen och nationell identitet är skapat av människan.

1.3 Teori - att skapa ett folk

Nationalism och nationell identitet är två komplexa begrepp på grund av hur de lyckas samla en stor skara anhängare som från början inte nödvändigtvis har något gemensamt. Nationalismen blir än mer komplex i hur den inte enbart går att studera som en teori, utan även som en ideologi. Viktigt är därför att särskilja på dessa två betydelser samt att visa beröringspunkterna mellan nationalism och nationell identitet. En tydlig definition kan därför bidra till att minska förvirring kring vad som faktiskt menas med dessa begrepp och hur de använts i uppsatsen. De teoretiska utgångspunkterna tar till stor del avstamp i Rogers Smiths (2003) bok *”Stories of Peoplehood”* om hur narrativ, eller berättelser, används av en aktör för att övertyga en kritisk massa och för att ”bygga en nation”.

I tidigare avsnitt visades det hur begrepp som nation, nationalism och nationell identitet bland de flesta forskare tolkats som föreställd och att dessa fenomen tidigare använts för vissa politiska funktioner (Anderson, 1996; Hobsbawn, 1992; Calhoun, 1993). Ett sätt att beskriva det är att nationalismen som ideologi kommer före nationen och att nationen inte skapar nationalismen utan tvärtom (Hobsbawn, 1992:10). I uppsatsen har – förutom att studera hur nationalismen är uppbyggd – hypoteserna varit att nationalism används främst för att legitimera Fidesz maktinnehav samt att skapa och vidmakthålla den ungerska nationella identiteten.

Givet dessa hypoteser bör nationalism främst förstås som den ideologi vilken regeringspartiet Fidesz grundar mycket av sin politik och som senare ger upphov till eventuell nationell identitet. Nationalismen förväntas också utgöra en stor del av berättelserna kring Ungerns nationella identitet och därför vara nationalistiska i sin karaktär. Ett nationalistiskt narrativ har här betydelsen att det används för att förtydliga den ungerska nationens gemenskap genom att slå vakt om bevarandet av landets kultur, religion och historia samt att belysa landets självbestämmande. Nationell identitet följer alltså i det här fallet som en effekt av nationalismen.

1.3.1 Hur definieras nationalism?

I boken *”Den föreställda gemenskapen”* definieras nationen som en föreställd gemenskap (*imagined community*) (Anderson, 1996:21f). Andersons definition har fungerat som inspirationskälla för hur nationalism definierats och tolkats i uppsatsen. Nationen är enligt definitionen föreställd då de flesta människor inom en stats gränser aldrig kommer träffa varandra, eller ens höra talas om varandra. Individer i ett samhälle delar istället en föreställd gemenskap som för människor tillsammans trots att de inte kan vara säkra på att deras uppfattningar delas av någon annan.

Nationen bör även ses som konstruerad på grund av hur politiska myter, narrativ och språk alla visat sig spela en stor roll för att skapa en känsla av tillhörighet, alltså en nationell identitet. Därmed är det inte heller givet på förhand att nationalismen skulle se likadan ut i Sverige som den gör i Ungern. Utöver föreställd och konstruerad är nationen också begränsad i hur den omöjligt kan sträcka sig till att inkludera alla individer på jorden utan inkluderar enbart vissa speciellt utvalda grupper. Det kommer alltid att finnas de som känner sig exkluderade av exempelvis religiösa eller kulturella orsaker. Då fokus här inte varit specifikt riktat mot Ungern som en unik nation utan snarare på hur nationalismen i landet är uppbyggd har Andersons (1996:21f) definition applicerats på berättelser om den ungerska nationalismen. Nationalismen bör därför förstås utifrån ett uppifrånperspektiv där Fidesz försöker konstruera sin egen version av nationalism, begränsa den i sin utsträckning och skapa en föreställd gemenskap hos landets befolkning.

Med den här definitionen av nationalism öppnas möjligheten att studera hur Fidesz skapar och bidrar till att upprätthålla den nationella identiteten i Ungern, något som gör definitionen extra lämplig för studiens syfte. Människors identiteter är inte givna på förhand utan skapas istället i interaktionen mellan ledare och väljare (Smith, 2003:32). Fidesz, med Viktor Orbán i spetsen, har här bedömts vara den aktören med störst möjligheter att påverka den ungerska nationella identiteten. Antagandet grundar sig delvis i hur landets yttrande- och pressfrihet inskränkts de senaste åren på grund av Fidesz genomförda lagändringar vilka bland annat inneburit att partiet nu direkt eller indirekt kontrollerar flera ungerska medier. En följd av de förändringar som genomförts innebär att Fidesz fått större

inflytande och möjlighet att kontrollera innehållet i landets medier (Landguiden, 2017c). Förändrade medielagar samt att Fidesz styr landets medier med två-tredjedels majoritet⁷ sedan 2010 har legat till grund till varför Fidesz anses vara den aktör med störst möjlighet att definiera det ungerska samhället.

Till sist bör det nämnas att nationalismen, bara för att den är föreställd, skulle vara mindre betydelsefull. Nationalismen tolkas fortfarande vara viktig för människors identitet och går att likställa med andra politiska ideologier eller identitetsdrag hos människan (Calhoun, 1993:86f). Uppsatsens utgångspunkt är därför kritisk till definitionen av nationalism och nationell identitet som något naturligt fenomen, det här ses istället som en myt etablerad av nationalisterna själva för att gynna deras syften (Hettne m.fl., 2006:75). Grundantagandet har istället varit att nationalism och nationell identitet är konstruerade fenomen, något som är en väsentlig skillnad från den primordialistiska tolkningen. Med bakgrund i hur Fidesz i allt större utsträckning börjat använda vad som bäst kan liknas vid nationalistiska narrativ har detta antagande varit viktigt för att förstå hur människor i Ungern tolkar sin omgivning.

1.3.2 Hur skapas berättelser om nationalism?

En tillräckligt stark aktör har möjligheten att skapa och själv definiera nationalismen och dess innehåll. Uppbyggnaden av den ungerska nationalismen och landets nationella identitet har analyserats med hjälp av Rogers Smiths (2003) bok *Stories of Peoplehood*. Fokus har varit på hur berättelser om ungersk nationalism är uppbyggda genom användandet av övertygande historier, eller narrativ. Narrativ bör förstås som en form av diskurs eller ett sätt att kommunicera mellan olika aktörer i ett samhälle. I uppsatsen har detta inneburit att Fidesz med hjälp av ett narrativ kan förmedla sina berättelser om ungersk nationalism till landets cirka 10 miljoner invånare.

På grund av hur det har gjorts vissa antaganden gällande hur den ungerska nationalismen förväntas vara uppbyggd är det också viktigt att förtydliga hur och på vilket sätt detta sker. Förutsättningarna för att ”skapa ett folk” möjliggörs genom att effektivt använda olika narrativ⁸ (Smith, 2003). På grund av hur Fidesz ansetts vara ett nationalistiskt parti är det troligt att även partiets officiella narrativ anspelar på nationalistiska begrepp och uppfattningar. Narrativet borde därför i viss utsträckning vara exkluderande, särskilt i förhållande till grupper med annan etnisk, religiös eller kulturell bakgrund.

⁷ Efter två fyllnadsval under 2015 förlorade Fidesz dock denna ”supermajoritet” med följden att partiet inte längre kunde genomföra ändringar i konstitutionen på egen hand (Landguiden, 2017a)

⁸ Smith beskriver även hur varje lands regering har makten att använda tvingande krafter för att styra sin befolkning, exempelvis genom lagstiftning. Den här typen av maktutövande är inget som kommer att analyseras i uppsatsen (Smith, 2003:43).

Fidesz användande av narrativ i exkluderande syfte beror på att nationalismen som ideologi ofta förespråkar enighet i form av religion och etisk sammansättning samt bevarandet av den nationella kulturen. Det går inte att attrahera en viss typ av väljare med särskilda intressen utan av på något vis exkludera andra (Smith, 2003:56). Det är därför svårt att använda narrativ om flyktingar som något negativt utan att samtidigt exkludera dem som inte håller med om detta antagande, eller för den sakens skull flyktingar som grupp. Ovan visades det hur en majoritet i Ungern ser flyktingar, främst utomeuropeiska, som det absolut största hotet för EU i framtiden. Därför är det mindre troligt att Fidesz skulle bygga nationalismen på ett narrativ som anspelar på större flyktingmottagning och att detta i så fall skulle överleva bland migrationskritiska narrativ.

Det är också sannolikt att de flesta invånare i ett land redan har religiösa övertygelser eller värderingar vilka det föga troligt kommer frångå. Ungern är till stor del ett kristet land och Fidesz narrativ bör därför främst vara riktade mot landets kristna befolkning. För att öka möjligheterna för Fidesz att övertyga sina väljare måste de förhålla sig till dessa värderingar och religiösa övertygelser. Fidesz kommer ha mycket svårt att övertyga om de inte åtminstone anspelar på några av dessa intressen som redan finns hos landets befolkning (Smith, 2003:55).

Framförallt tre typer av narrativa ”kategorier” används för att skapa tillräckligt med legitimitet för att kunna påverka ett lands befolkning, nämligen politiska narrativ, ekonomiska narrativ och etiska narrativ (Smith, 2003:60). Med hjälp av dessa tre kategorier har Fidesz officiella narrativ och partiets berättelser om den ungerska nationalismen kategoriserats. Alla tre kategorier har i olika utsträckning varit viktiga för uppsatsen då de användas för att skapa politiskt aktörskap och därmed möjligheten att konstruera det ”officiella” nationella narrativet Ungern.

Politiska narrativ kan bäst beskrivas som ett sätt att utlova större politiskt deltagande för de individer eller grupper som väljer att tillhöra en viss politisk gemenskap. Med andra ord, de som väljer att ge sitt förtroende till Fidesz kan i någon mån förvänta sig löften om större politiskt deltagande och inflytande. Narrativen i denna kategori har använts för att argumentera för ett större självbestämmande i förhållande till EU. Politiska narrativ har dessutom använts för att övertyga individer om regeringens makt är rättfärdigad och att den kommer användas för att tjäna folket på bästa sätt (Smith, 2003:62).

Ekonomiska narrativ har varit ett sätt att övertyga folket i Ungern om att det ligger i deras intresse, ofta ekonomiska intresse, att lita på Fidesz. Det är troligt att de flesta människor strävar efter ekonomisk säkerhet mer än ekonomiskt oberoende. Givet denna strävan har narrativet i huvudsak använts för att tala om saker som rätten till arbete, löner och pensioner, alltså saker som bidrar grundläggande säkerhet (Smith, 2003:61). De individer som väljer att göra detta kan förvänta sig någon typ av ekonomisk vinning. Andra områden där

ekonomiska narrativ använts är för att argumentera för hur Ungern som land har fått det bättre, exempelvis genom en ökad självrespekt (Smith, 2003:60).

Etiska narrativ har varit de mest komplexa av de tre olika kategorierna på grund av hur dessa syftar till etiska principer hos människan så som religion, etnicitet och språk, alltså värderingar och redan etablerade identiteter. Berättelserna har i analysen refererat till olika aspekter hos en grupp som grundläggande för dess identitet och möjligheten att tillhöra en viss grupp eller nation. Dessutom har etiska narrativ använts för att visa vad en människa är, vad dess förfäder varit och vad deras barn kan vara som ännu ett sätt att historiskt förankra känslan av tillhörighet till en grupp. Alla etiska narrativ har på ett eller annat sätt fungerat exkluderande (Smith, 2003:64ff).

Det är alltså utifrån dessa tre kategorier som Fidesz tros ha byggt sina berättelser om nationalism och därmed möjligheterna att både legitimeras sitt maktinnehav och att skapa och vidmakthålla den ungerska nationella identiteten. I någon utsträckning förväntas alla tre typerna vara närvarande i Fidesz officiella narrativ, detta på grund av hur de alla i någon mån är viktiga för vår existens (Smith, 2003:70). Hur fördelningen mellan de olika narrativen ser ut är inte på förhand bestämt utan besvaras av i vilken utsträckning Fidesz använder dessa narrativ.

Flera av de teoretiska ställningstaganden som gjorts ovan tar i stor utsträckning avstamp i Rogers Smiths (2003) teori om ”*Stories of Peoplehood*”. Här utgör framförallt politiska, ekonomiska och etiska narrativ de byggstenar som ofta används i berättelser om nationalism. Med detta sagt har det inte uteslutits att Fidesz skulle ha kunnat konstruera sina berättelser utifrån andra kategorier eller med fokus på andra saker, något som det tagits hänsyn till i analysen. Nationalism och hur denna skapas definieras med inspiration från Benedict Andersons (1996) definition av nationen som konstruerad, begränsad och föreställd. Utifrån dessa ställningstaganden, tillsammans med den metod som redovisas nedan, har analysen utförts och möjliggjort en förklaring av hur berättelser om den ungerska nationalismen är uppbyggda och för vilka funktioner.

1.4 Narrativ metod

Studier om narrativ och dess betydelse för människors uppfattningar av sig själva och sin omgivning förknippas ofta med social epistemologi och social ontologi, alltså vad människan kan veta och hur denna kommer till dessa insikter. Narrativen är sociala på grund av hur de inte bara definierar vår omgivning utan också vilka är och vilka vi vill vara, alltså våra *sociala* identiteter (Somers, 1994:606). Grundantagandet har varit att både människors sociala liv och deras grupptillhörigheter är ett resultat av vår omgivning och att narrativ är ett sätt att skapa mening och tillhörighet i våra liv. Narrativ spelar stor roll då de bidrar till att definiera vilka vi är som människor, ofta utan vår egen kännedom (Somers, 1992:600). De dominerande narrativen i ett samhälle har stora möjligheter att påverka hur människor organiserar sig och hur en nation definierar sig självt som ett kollektiv, en anledning som motiverar valet av metod. En snabb, om än förhastad, slutsats kan vara att beskriva narrativ som ett sätt att förstå och tolka politiska händelser i vår omgivning, både för den enskilda individen och för ett samhälle i stort (Patterson & Monroe, 1998:315f).

I andra sammanhang har narrativ metod använts för att förklara ett brett spektrum av företeelser, bland annat öppningsceremonier i olympiska spel (Lee & Yoon, 2017), engelsk arbetarklass (Somers, 1992) eller konflikten mellan Israel och Palestina (Andrews et.al., 2015). De dominerande narrativen i den senare studien har visat sig skapa barriärer som försvårar möjligheterna att hitta en fredlig lösning. Narrativ stödjer snarare än motverkar i det här fallet en konflikt mellan de båda länderna.

1.4.1 Vad är ett narrativ?

Framförallt två anledningar har legat till grund för valet av narrativ metod och varför det ansetts vara den bäst lämpade metoden för att svara på frågeställning. (1) Narrativ har tolkats som en av de mest kraftfulla och effektiva formerna av diskurs i kommunikationen mellan människor och påverkar därför människors vardag. På grund av hur människor låter definiera sin politiska uppfattning delvis genom narrativ påverkar dessa också hur människor agerar i vissa politiska situationer (Somers, 1994:613f). Narrativ har därför en direkt relation till makt och vem eller vilka som har tillräckligt med inflytande för att skapa det dominerande narrativet i ett samhälle. (2) Narrativ, här framförallt nationalistiska narrativ, har antagits vara skapade för att ge enskilda individer och grupper mening. Med andra ord kan narrativ utnyttjas till att definiera en nations gemensamma värderingar och ursprung. Dessutom har narrativ setts som politiska i hur de påverkar våra ställningstaganden och vår uppfattning om politik (Patterson & Monroe, 1998:315f). Narrativ är på samma gång både inkluderande och exkluderande och verkar för att avgränsa vilka som tillhör den gemenskap

som en nation ofta innebär. För uppsatsen har detta inneburit att Fidesz ansetts kunna påverka den allmänna opinionen i Ungern i hur de gör sina val och uppfattar sin omgivning, detta givet deras dominanta ställning i Ungern. Med andra ord har Fidesz officiella narrativ tolkats ha effekter på nationalismen i Ungern. Utifrån dessa två antaganden har narrativ metod använts för att studera den ungerska nationalismen.

Begreppet ”narrativ” har nämnts flera gånger ovan men då utan någon tydlig definition eller förklaring av hur narrativ metoden använts i studien. I sin enklaste form kan ett narrativ beskrivas som organiserandet av händelser till en handling (Robertson, 2012:229) En annan, dock ännu lösare definition av ett narrativ är den som erbjuds av Barthes och i vilken:

[n]arrativerna i världen är oräkneliga. Narrativ är först och främst en vidunderlig mängd olika genrer [...] narrativ är internationellt, sträcker sig bortom historien och över kulturerna: det bara finns där, så som livet självt (i Robertson 2012:228).

Narrativ kan med den här definitionen innefatta i princip alla typer av kommunikation, skriven text eller till och med bilder. För studien krävs en definition som är något mer specifik, detta trots att Barthes definition inte nödvändigtvis måste vara rakt igenom felaktig. Narrativ metod har istället inspirerats av Margaret Somers (1994:618ff) och hennes definition för att visa hur ungerska nationalismen är uppbyggda och bör förstås. Enligt definitionen bör narrativ utläsas genom begreppen social epistemologi och social ontologi och att våra sociala liv är formade genom olika berättelser.

[t]hese concepts posit that it is through narrativity that we come to know, understand, and make sense of the social world, and it is through narratives and narrativity that we constitute our social identities” (Somers, 1994:606).

Om narrativ formar människan och vem denna är blir det enklare att förstå hur Fidesz kan nå ut med sina berättelser om den ungerska nationalismen och vilka funktioner denna skulle ha. Skulle narrativ istället ha definierats som all form av kommunikation skulle detta inte lika bra fångat syftet med uppsatsen. Det är med andra ord på grund av hur människor tolkar sin omgivning genom narrativ och hur dessa definierar vilka vi är som fenomenen nationalism och nationell identitet blir intressanta att studera. Narrativ förstås bättre som något som ger människor mening snarare än ett begrepp som innefattar all typ av kommunikation⁹. I

⁹ Ett ofta använt exempel som visar hur narrativ skapar mening och hjälper oss att definiera oss själva är Polkinghorne's metafor. Enligt Polkinghorne får inte enbart kategoriserandet av händelser människor att agera (exempel ”Jag är 40 år gammal, jag borde skaffa sjukförsäkring”) utan det är inte förrän det målas upp i form av en händelsekedja som vi väljer att göra någonting åt problemet (exempel ”jag blir ofta utmattad, jag borde verkligen börja tänka på att skaffa en sjukförsäkring”) (Polkinghorne i Somers, 1992:601).

uppsatsen har detta meningsskapande förstått utifrån Fidesz officiella narrativ och hur de konstruerat ett narrativ kring den ungerska nationalismen. Somers definition är dessutom närmare besläktad med uppsatsen definitioner av både nationalism och nationell identitet och hur dessa anses vara skapade.

Skillnaden mellan narrativ i form av Fidesz berättelser om ungersk nationell identitet och narrativ metod, alltså den metod som använts för att studera detta fenomen blir även den tydligare än om narrativ definierats enligt Barthes (i Robertson 2012:228) definition. Det här beror på hur Fidesz kommunikation med det ungerska folket snarare bör utläsas som narrativ i form av berättelser och alltså tydligt skiljas åt från den definition av narrativ som används som metod för att studera denna kommunikation. Dessutom skapar narrativ ett mervärde till dessa sammanhängande händelser, eller historierna, vilka annars bara hade uppträtt i kategorisk ordning utan någon relation till tid eller plats. Det här är ett sätt att förtydliga vikten av några speciella kärnvärden i narrativet som gör det unikt, exempelvis vad det innebär att vara ungrare (Somers, 1992:601f).

I sin studie av engelsk arbetarklass använder Somers fyra typer av narrativ, ontologiska-, publika-, meta- och begreppsliga narrativ. I uppsatsen har det varit de publika narrativen som varit de mest betydelsefulla sett till deras definition och studiens studieobjekt. Publika narrativ¹⁰ skapas av aktörer för att gynna deras egen agenda och för att forma verkligheten efter deras politiska mål. Publika narrativ används för att definiera en större helhet, som innebörden av att vara ungrare (1992:604). Då det i studien har fokuserats på hur den ungerska nationalismen är uppbyggd har de publika narrativen ansetts mest lämpade att studera. Studiens metod förs här närmare teorin i hur de publika narrativen i Ungern har studerats utifrån tre olika kategorier, nämligen efter Smiths (2003) tre typer av politiska, ekonomiska och etiska narrativ. Dessa narrativ har varit utgångspunkten i analysen och ett sätt att försöka kategorisera, och förklara uppbyggnaden av berättelser kring den ungerska nationalismen.

Den här relativt abstrakta delen kommer följas upp med ett tydligare avsnitt om hur Somers analys och de publika narrativen har förts samman med Smiths tre typer av narrativ.

1.4.2 Analysschema

Nedan följer en förklaring av hur politiska, ekonomiska och etiska narrativ tolkats i uppsatsen och hur dessa operationaliserats. Läsaren är redan förtrogen med de tre typer av narrativ som beskrevs i teorikapitlet och därför kommer ingen

¹⁰ Publika narrativ kan liknas vid det Anderson (1996:89f) beskriver som ”officiell nationalism”. Under framförallt 1800-talet gjordes försök bland ledare i många europeiska stormakter att samla alla invånare under en gemensam identitet. Tydligast blev var detta i Tsarrysland där den officiella politiken innebar att alla invånare skulle ”russifieras”.

upprepning av vad dessa kategorier innebär i fråga om betydelse göras. Däremot kommer dessa narrativ förklaras utifrån deras relation till uppsatsens empiri. Tabell 1 nedan visar hur de respektive narrativen har kategoriserats och utlästs, det är också ett sätt för läsaren att enklare förstå hur analysen genomförts.

Tabell 1: Analysschema

<i>Politiska narrativ</i>	Ökat självbestämmande i relation till andra aktörer, exempelvis EU. Används dessutom för att utlova större politiskt deltagande till det ungerska folket.
<i>Ekonomiska narrativ</i>	Argument om ekonomiska värdeökningar, exempelvis höjda löner eller minskad arbetslöshet. I relation till ungrare och den ungerska staten kan dessa argument även syfta till ära och självrespekt.
<i>Etiska narrativ</i>	Referenser till religion, etnicitet och kultur, ofta i förhållande till andra religioner, etniciteter eller kulturer. I vissa fall även hänvisningar till gemensam historia.

De politiska narrativen hänvisar ofta till någon form av ökat politiskt deltagande eller ökad politisk makt, antingen för individen, för någon grupp i samhället eller för nationen, då i relation till andra nationer eller organisationer. I analysen har detta inneburit att politiska narrativ ofta speglar hur den ungerska befolkningen kommer få mer makt eller självbestämmande i utbyte mot att Fidesz och Orbán får leda Ungern. Politiska narrativ har tagit sig uttryck i hur Ungern som land vill stärka sin makt i förhållande till EU och minska unionens inflytande på ungersk politik.

Ekonomiska narrativ har i analysen i första hand tolkats vara de som anspelar på någon form av ekonomisk värdeökning, exempelvis lönemässig eller hur vanliga arbetare har fått det bättre ställt under Fidesz styre. Utöver denna definition omfattar de ekonomiska värdeökningar även saker som stolthet, ära och självrespekt eller liknande känslor rörande den egna nationen. Ekonomiska narrativ har med andra ord behandlat både individen och nationen som helhet.

De etiska narrativen har varit något svårare och mer komplexa att hitta och kategorisera då de kan anta flera olika former. Riktlinjen har däremot hela tiden varit att kategorisera de delar av empirin som främst kan kopplas till religion eller etnicitet som ett etiskt narrativ. De etiska narrativen är komplexa och omfattar flera aspekter men hänvisar i stor utsträckning till tillhörighet till nationen och hur

detta bör grundas i etnicitet (Smith, 2003:64). Historierna har därför ofta handlat om kultur, språk, religion, etnicitet och gemensam historia. Smith skriver även hur de etiska narrativen i större utsträckning används för att definiera nationell identitet och tillhörighet (Smith, 2003:69). I uppsatsen har dessa aspekter tagits hänsyn till och ett etiskt narrativ har därför också använts för att göra skillnad mellan människor som är födda i eller utanför Europa.

Det är efter dessa tre typer av narrativ som Fidesz eget narrativ och berättelser om ungersk nationalism har analyserats. Stämmer det att alla tre typer återfinns i analysen stärker detta Smiths teori om nationsbyggande och hur man kan "skapa ett folk". Viktigare är dock att det också bidrar till att förklara hur den ungerska nationalismen är uppbyggd och för vilka funktioner detta gjorts.

1.4.3 Material

För att kunna svara på studiens frågeställning om hur berättelser om den ungerska nationalismen är konstruerade och för vilka funktioner har analysen utförts på intervjuer gjorda med den ungerska premiärministern Viktor Orbán. Intervjuerna, vilka till antalet omfattar totalt 38 stycken¹¹, är gjorda av den ungerska radiokanalen Kossuth Rádios program "180 perc" (180 minutes) och hämtade från den ungerska regeringens egen hemsida, Kormany.hu. Kossuth Rádío är den ungerska motsvarigheten till Sveriges radio och har haft regelbundna intervjuer med Viktor Orbán under en längre period.

Michael Billing (1995) har som bekant visat hur olika typer av medier spelat en stor roll för möjligheten att skapa både nationalism och en nationell identitet. Det hävdas här att dessa intervjuer, på grund av hur de återkommer regelbundet, är ett utmärkt sätt för Fidesz att nå ut men sin definition av vad ungersk nationell identitet innebär. Intervjuerna med Viktor Orbán bör ses som ett sätt för Fidesz att adressera det ungerska folket direkt och att de därför har stort möjlighet att påverka landets befolkning. Intervjuerna ur radioprogrammet fungerar därför som en arena för Fidesz genom vilken de kan konstruera en nationell identitet, vilket till viss del kan förklaras med Ungerns medielagar som ger Fidesz förhållandevis stort utrymme.

Alla intervjuer finns tillgängliga i engelsk översättning på den ungerska regeringens hemsida och är transkriberade av regeringen själva (Hungarian Government, 2018). För att kunna svara på frågeställningen och kunna måla en bild av hur berättelser om den ungerska nationella identiteten är konstruerad sträcker sig tidsperioden för analysen relativt långt tillbaka i tiden, nämligen till september 2015. Det var i september 2015 som tusentals flyktingar, främst från Syrien, blev strandsatta på en Budapest östra tågstation (*Keleti pályaudvar*) utan

¹¹ Uppdelat per år blir detta fem intervjuer under 2015, 17 stycken under 2016 och 16 stycken under 2017.

någon möjlighet att resa vidare (Svenska Dagbladet, 2015; Reuters, 2015). Det var efter denna händelse som Fidesz infört många av de lagar och regler som syftar till att minska invandringen samt att de trappat upp sin retorik gentemot EU och oliktankande.

Avgränsningen avspeglar sårbarheten som på exakt tidsperioden mellan det att över 2000 flyktingar stoppades på Budapest östra tågstation fram till det att Ungern dömdes av Europadomstolen för att vägra ta emot cirka 1200 kvotflyktingar (The Guardian, 2017). EU-domstolen ogillade redan under september 2017 Ungerns klagan om att slippa ta emot kvotflyktingar men analysperioden sträcker sig trots detta under hela 2017 på grund av det funnits intresse i att ta med eventuella reaktioner på domen i analysen och hur denna eventuellt påverkat Fidesz narrativ.

Analysen är enbart gjord på intervjuer med Viktor Orbán och varken andra politiker eller andra grupper ur det ungerska samhället har fått komma till tals, något som motiveras med både tillgänglighet och möjligheten att påverka. Det är mycket svårt att få tillgång till intervjuer med övriga ministrar i den ungerska regeringen och att dessa intervjuer skulle finnas tillgängliga på engelska är osannolikt, liknande problematik gäller oppositionspolitiker. Istället har Viktor Orbáns intervjuer tolkas vara representativa för hela den ungerska regeringen. Gällande övriga grupper i det ungerska samhället påstås det att varken oppositionspartier eller grupper ur det civila samhället, har lika stor möjlighet att påverka den nationella identiteten i Ungern. Det är av denna anledning som enbart Fidesz och deras version av den ungerska nationalismen analyserats.

2 Analys

Nedan redovisas resultatet från den empiriska analysen. Kapitlet har i stor utsträckning strukturerats efter de tre kategorier som beskrevs i teorikapitlet, nämligen politiska, ekonomiska och etiska narrativ. Vid flera tillfällen har citat använts för att förtydliga eller förstärka olika exempel. De citat som använts för att visa på Fidesz retorik har inte översatts till svenska, detta för att minska risken för feltolkningar och missförstånd.

2.1 Politiska narrativ

Politiska narrativ har visat sig vara en viktig del i den ungerska regeringens kommunikation med det ungerska folket samt i uppbyggnaden av den ungerska nationalismen. I dessa berättelser har nationalistiska narrativ ofta spelat en betydande roll och utspel om migration och rätten till självbestämmande har getts stort utrymme. Sammantaget kan de politiska narrativen sägas ha kretsat kring två teman: (1) Ungerns relation till EU och andra utom-statliga organisationer samt icke-statliga organisationer (NGO) verksamma i Ungern. Dessa grupper har ofta målats upp som negativa krafter i ungersk politik. EU har ofta beskrivits motverka den ungerska befolkningens vilja och inkräkta på landets suveränitet, inte sällan gällande frågor om rör migration. Ungerns icke-statliga organisationer har anklagats för att motarbeta den ungerska regeringen med stöd från bland annat EU och George Soros. NGO:s har också beskyllts för att göra saker som står emot den ungerska befolkningens vilja och deras rätt till självbestämmande. Orbán framställer ofta sig själv som en demokrat vilken lyssnar på den ungerska befolkningens vilja, detta till skillnad från NGO:s som enbart följer sina utländska ”sponsors” viljor, inte sällan EU.

(2) Det ungerska folkets självbestämmande, nästan alltid i relation till hur andra utom-statliga organisationer försöker påverka i ungersk politik. I de här fallen förtydligas ofta vikten av att Ungern självt ska få bestämma vilken väg landet ska ta. Då Ungern under perioden för studien har haft två folkomröstningar, eller nationella konsultationer, har detta tolkats som ett sätt för Fidesz att försäkra sig om att de har den ungerska befolkningens stöd, samt att utlova ökat politiskt deltagande. Den nationella konsultationen har dessutom varit ett sätt att visa på det ungerska folkets vilja och deras rätt till att själv bestämma över ungersk politik.

2.1.1 Rätten till självbestämmande

En av de främsta funktionerna med att använda politiska narrativ är att stärka den politiska makten åt en speciell aktör samt för att utlova större politiskt deltagande åt landets befolkning. Större självbestämmande framförallt i förhållande till EU är ett tydligt område där politiska narrativ har använts. Viktor Orbán har ofta uttalat sig negativt om EU och hur unionen vill diktera villkoren för Ungern. Vid flera tillfällen använder Orbán en retorik med målet att förminska EU:s inflytande över ungersk politik och samtidigt försöker få EU att framstå som en negativ kraft i ungersk politik. Orbán säger om EU att: ”[t]hey’re not the decision-makers because we are the decision-makers. Also in Hungary...” (Hungarian Government, 2017b). Citatet är en respons på EU:s försök att få alla länder inom unionens gränser att ta emot kvotflyktingar. Fidesz har länge motsatt sig EU:s kvotflyktningpolitik och Orbán visar tydligt hur den ungerska regeringen motsätter sig att unionen ska kunna bestämma över Ungern i migrationsfrågor, något som blir tydligt genom citatet ovan. Orbán demonstrerar i sammanhanget tydligt sin ovilja att låta detta hända och förtydligar att det är det är Fidesz tillsammans med de ungerska väljarna som bestämmer i Ungern.

Det är tydligt hur Orbán använder politiska narrativ för att stärka Fidesz legitimitet genom att visa hur partiet klarar av att stå emot de krafter som vill utöva inflytande och påverka Ungern i någondera riktningen. I de flesta fall är det EU som har fått stå för motståndet men i andra liknande fall har oppositionspartier eller NGO:s fått en liknande roll. Argumentationen har dessutom en stark nationalistisk karaktär i hur det både används för att hindra EU från att bestämma den etniska sammansättningen i Ungern och för att stärka Ungerns suveränitet.

Det har tidigare refererats till hur nationalisterna ofta använder språket för att förtydliga tillhörigheten till en nation eller grupp och för att skilja gruppen från andra (Anderson, 1996; A. D. Smith, 1991). Politiska narrativ används på ett liknande sätt, nämligen för att försäkra en publik om ökat politiskt deltagande och självbestämmande. Särskilt viktigt är det att förmedla inflytande till olika delar av samhället samt att förtydliga hur alla bör vara delaktiga i den politik som förs (Rogers Smith, 2003:62). Viktor Orbán har använt ett politiskt narrativ inriktat på att visa hur folkets vilja stärks. Han har på ett talande sätt använt politiska narrativ för att stärka makten hos Ungern och skilja landet från EU och deras försök att utöva inflytande över landet. Försöken att stärka makten åt den ungerska regeringen blir tydligt i hur Orbán kontinuerligt kopplar ihop EU:s försök att styra Ungern med framförallt migration och ger på detta sätt EU rollen som ”skurk”.

För att ge tyngd åt Fidesz politiska narrativ utlovar Orbán ofta politiskt självbestämmande till den ungerska befolkningen. Ökat politiskt deltagande är ett av de viktigaste användningsområdena för de politiska narrativen. Orbán förtydligar ofta med sina argument att med Fidesz som regeringsparti kommer det ungerska folket få mer att säga till gällande landets framtid än vad de skulle om något annat parti styrde Ungern. EU blir flitigt attackerade för att vara den aktör som oftast försöker lägga sig i ungersk politik och anklagas för att försöka

motarbete Fidesz, och därmed den ungerska befolkningens, vilja. Gällande EU:s inflytande handlar narrativet ofta om hur unionen vill tvinga Ungern att ta emot fler flyktingar eller ändra på landets lagstiftning i olika frågor, något som går emot den allmänna viljan i Ungern. I samband med den folkomröstning som hölls i oktober 2016 och där 98 procent av de cirka 40 procent som röstade gav sitt stöd till Fidesz politik uttryckte Orbán sig på följande sätt:

As far as I can see, there was only a single country where the people, including governments, had the will and the courage to ask the people's opinion on an issue which will determine a given country's future for many long decades, and this sole country is Hungary. The people were asked here, the people had the opportunity to state their opinion and to declare their will, and now the Government must demonstrate that the will of the people imposes an obligation on it to ensure that this matter will indeed be resolved in the manner the people want (Hungarian Government, 2016a).

Här visar Orbán hur den egentliga makten ligger hos folket och hur Fidesz enbart för fram dess vilja. Uttalandet är dessutom ett tydligt exempel på hur det ovan beskrivits hur politiska narrativ används för att stärka den politiska makten inom landet (Smith, 2003:62). Orbán syftar på hur den ungerska befolkningen motsatt sig mottagandet av kvotflyktingar genom att ge sitt stöd till Fidesz i dess motstånd mot EU:s politik. Detta är ett av många tillfällen den ungerska befolkningen utlovats ökad politisk självbestämmande och möjligheten att själva kunna bestämma sin framtid. Citatet är ett exempel som talar för hur Ungern som nation vill visa på sin suveränitet i förhållande till EU, något som är ett sätt för Fidesz att stärka makten hos partiet och visa på sin betydelse.

Orbáns politiska narrativ har ofta en tydlig nationalistisk klang i hur de kopplas till Ungerns självbestämmande och hur EU inte bör ha för stor makt. Dessutom använder Orbán, vilket blir tydligt i citatet ovan, argument om flyktingar och hur det inte är välkomna i Ungern. Det politiska narrativet anspelar här på nationalistiska idéer om identitet och intressen hos det ungerska folket samt ställer sig frågan om huruvida EU ska kunna bestämma över Ungern gällande landets flyktingpolitik. EU:s försök att få Ungern att ta emot kvotflyktingar målas upp som något som går emot den ungerska befolkningens intressen och självbestämmande. Därmed blir narrativet nationalistiskt både i meningen att det definierar vilka som är välkomna till Ungern samt att det ämnar stärka landets suveränitet.

Det politiska narrativet är dessutom begränsande i hur det definierar vem eller vilka som har rätt att utöva inflytande i ungersk politik. Orbán har genomgående varit tydlig med att det är Fidesz i form av regeringsparti, tillsammans med landets befolkning, som besitter den här rätten. Det politiska narrativ som Orbán använder ligger därför i linje med den definition av nationalismen som begränsande i relation till vilka som omfattas (Anderson, 1996).

Ungerns rätt till självbestämmande, främst i förhållande till EU och vikten av att lyssna till vanliga ungrare är det andra område där politiska narrativ varit mest framträdande och vid vilket Orbán har lagt störst vikt vid. Rätten till självbestämmande ligger också i linje med hur politiska narrativ förklarats användas. Vid flera tillfällen används den nationella konsultation om flyktingmottagning 2016 som ett sätt att förtydliga att inte bara Fidesz utan även landets befolkning är emot invandring. Konsultationen, vilken kan ses som ett konkret exempel på ökat politiskt inflytande, slutade med en överväldigande majoritet för fortsatt hård flyktingpolitik. ”Three million three hundred thousand people, 98% of those voting, said that immigration must be stopped. They said “no” to migration, and then we tried to transform their decision into a clear constitutional text” (Hungarian Government, 2016i).

Orbán fortsätter diskussionen genom att visa hur Fidesz kommer kämpa för att minska EU:s inflytande i frågan. ”We have the text of the Constitution as it stands, and there are three million three hundred thousand Hungarians, voters, who have formed a unity; they expect the Government to fight for their opinion, considerations and interests. This is what we’re going to do” (Hungarian Government, 2016i). Citatet gör det tydligt hur det är befolkningen i Ungern som bestämmer vem eller vilka som är välkomna att bosätta sig i landet. Viktor Orbán och Fidesz roll som regeringsparti är till stor del enbart att verka för att uppfylla ungrares önskan om att leva i ett land fritt från invandring, med andra ord försäkra deras rätt till självbestämmande.

Drygt ett år senare använde Orbán ett liknande politiskt narrativ i fråga om den nationella konsultation beträffande ”Sorosplanen” vilken genomfördes under hösten 2017. Orbán sa då: ”[w]hat we need is for people to repeatedly confirm on specific issues the general mandate which they’ve already given us and myself in the elections” (Hungarian Government, 2017a). Det politiska narrativet har här använts för att förtydliga hur Fidesz för det ungerska folkets talan och hur partiets politik är förenlig med befolkningens intressen och identiteter. Citatet följer även Smiths definition av politiska narrativ och hur de används. Orbán förtydligar folkets rätt till självbestämmande på ett liknande sätt senare i intervjun: “[t]he Hungarian national community – an unmistakable, conspicuous and overwhelming majority of people who are prepared to make themselves heard – share the same standpoint as the Hungarian prime minister” (Hungarian Government, 2017a). Här blir det tydligt hur det politiska narrativet ämnar stärka det politiska deltagandet hos den ungerska befolkningen i utbyte mot ökat legitimitet för Fidesz som regeringsparti och därmed stärka sitt makttinnehav.

Citatet om George Soros är intressant på grund av hur den nationella konsultationen av både George Soros själv och flera oppositionspartier har kritiserats för att vara baserad på lösa och i vissa fall falska påståenden (Financial Times, 2017). George Soros har exempelvis aldrig påstått sig vara för att EU tvingar medlemsstater till att ta emot kvotflyktingar, något som påstås i den nationella konsultationen (Budapest Beacon, 2017). Politiska myter tillika falska påståenden beskrevs ovan för att visa hur narrativet inte nödvändigtvis måste vara

sant för att bli godtaget, dessa kan istället utvecklas till vedertagna sanningar. Det är tydligt hur Viktor Orbán inte drar sig för att framföra osanna påståenden för att övertyga i en viss politisk fråga. Funktionen med detta tycks vara att stärka sitt partis maktinnehav genom att visa att Fidesz kommer kämpa för att förhindra EU från att tvinga Ungern till att ta emot kvotflyktingar. Orbán har med andra ord konstruerat en politisk myt för att uppfylla en viss funktion.

Politiska narrativ används framförallt för att stärka en aktörs legitimitet och för att påpeka vilka konsekvenser ett regeringsskifte kan få, något som beskrevs ovan. Orbán tycks vara ute efter att stärka Fidesz legitimitet genom att visa hur partiet tjänar det ungerska folket och deras intressen och inte byråkrater i ”Bryssel”. I en av intervjuerna från 2016 talar Orbán om EU:s föreslagna flyktingkvoter och huruvida Ungern ska ta emot flyktingar eller inte och hänvisar då ofta till det ungerska folkets vilja och rätt till självbestämmande gällande Ungerns flyktingpolitik. ”I have the authorisation to say “no”, but no matter how loud my voice is, my word is worth less than that of ten million Hungarians” (Hungarian Government, 2016g). Med landets befolkning i ryggen står Ungern starkt emot EU i deras försök att tvinga landet att ta emot flyktingar.

Orbán fortsätter i samma intervju med att förtydliga att det är upptill den ungerska befolkning att bestämma vem som ska ha rätt att bosätta sig i Ungern, inte EU. ”The stakes are high: this is about a plan to deprive the Hungarian people of the right to decide whom we wish to live together with and whom we do not wish to live together with” (Hungarian Government, 2016g). För att stärka Fidesz betydelse och säkra partiets maktinnehav har Orbán vid flera tillfällen refererat till socialdemokratiska och vänsterpartier för att illustrera de skillnader i bland annat flyktingpolitik som ett regeringsskifte kan utgöra. ”This is what I have always said, and the left, which is pro-resettlement, has always denied it” (Hungarian Government, 2016g). Fidesz narrativ är i de här fallen mycket lik hur de politiska narrativen utnyttjas till att påpeka konsekvenserna med ett regeringsskifte eller utom-statlig påverkan och hur detta blir ett sätt att stärka sitt eget maktinnehav. Orbán har varit effektiv med att förtydliga de politiska skillnaderna med ett regeringsskifte, både i relation till befolkningens politiska deltagande samt Ungerns suveränitet.

2.1.2 Förhållandet till andra aktörer

Politiska narrativ har även använts för att ”smutskasta” EU och flera av landets NGO:s vilka Orbán hävdar försöker underminera regeringen och därmed det ungerska folkets suveränitet. I det här fallen har NGO:s och EU kopplats ihop med negativa effekter av migration och Orbán försöker kontinuerligt få migration och flyktingar att framstå som ett hot mot det ungerska folket. Med en regering styrd av Fidesz kommer icke-statliga organisationers inflytande minska, och väljarna kommer återfå sin fulla rätt till självbestämmande.

Hungary cannot afford to allow organisations lurking in the shadows – who don't declare who they receive their money from and for what purposes – to continuously encourage migrants to break Hungarian law and somehow get into Hungary. So the people of Hungary have decided on our migration policy: that we will not allow anyone in without adequate control; that we will build a fence to stop them; that we will defend our security. Despite this, organisations with affiliations to international capital – and particularly George Soros – are working tirelessly to weaken Hungary, to penetrate the border and to bring migrants into Hungary (Hungarian Government, 2017c).

Här blir det tydligt hur NGO:s anklagas för att undergräva både den ungerska regeringens politik och i förlängningen också den ungerska befolkningens vilja att leva i ett land fritt från migranter. Orbán använder även ett narrativ som lätt kan kopplas till nationalismen i hur det anspelar på identitet, värderingar och intressen hos ungrare. Bland annat påstås icke-statliga organisationer vara finansierade från utlandet och arbeta mot både det ungerska folkets och nationens intresse. Orbán kopplar ihop den tidigare nationella konsultationen – där resultatet tydligt visade att Ungern inte skulle ta emot kvotflyktingar från EU – med NGO:s och framförallt George Soros och hur dessa försöker underminera befolkningens vilja.

Funktionen med att använda politiska narrativ på det här sättet tycks vara ett sätt för Orbán att stärka Fidesz legitimitet och maktinnehav. Vid flera tillfällen har Orbán använt liknande argumentation och försökt visa hur NGO:s verksamma i Ungern motverkar befolkningen. ”These NGOs, or non-governmental organisations as they call themselves, aren't civil society organisations. They have nothing to do with civil society organisations, of which there are thousands in Hungary” (Hungarian Government, 2017d). Även i det här exemplet beskylls NGO:s för att ha motsatta värderingar än de som ”vanliga” ungrare har och det blir tydligt hur dessa inte är en önskvärd faktor i ungersk politik.

I mars 2017 ägnar Orbán stora delar av en intervju i Kossuth Rádío åt att gå till attack mot flera aktörer vilka alla anklagas för att blanda sig i ungersk politik, även här på ett sätt som ligger mycket nära Smiths politiska narrativ. EU anklagas bland annat för att vara en politisk motståndare till Ungern och att landet måste ”försvara sig” mot attacker från EU. Speciellt måste Ungern försvara sig mot EU:s flyktingpolitik och unionens försök att hindra Ungern från att ändra lagar gällande icke-statliga organisationers verksamhet.

I intervjun från 2017 blir det gång på gång tydligt hur Orbán använder både EU och NGO:s som exempel på hot mot Ungern och dess rätt till självbestämmande. Orbán manar här till nationell enighet för att kunna stå emot EU:s försök att implementera lagar mot det ungerska folkets vilja. “Thank you, we ourselves will decide whom we want to live alongside, so please don't release a flood of migrants on our countries” (Hungarian Government, 2017f). I intervjun lutar sig Orbán mot det ungerska folkets vilja att om att leva i ett homogent land fritt från invandring. Aktörer med agendor som går emot den ungerska nationens intressen och vilka kan beskrivas som flyktingvänliga hängs ut som fientliga mot landets befolkning och deras vilja och identitet.

I samma intervju från 2017 nämner Orbán EU:s föreslagna sociala pelare och hur denna kommer påverka Ungern negativt. Ungern kommer enligt Orbán drabbas ekonomiskt om EU ges möjligheten att reglera beskattning i ett medlemsland. Liknande argumentation förs kring EU och deras energipolitik vilken även den anses vara ett sätt för EU att inskränka Ungerns suveränitet. Orbán ställer sig själv och Fidesz som en garant mot att detta ska ske så länge som han är premiärminister i Ungern och förtydligar att de ungerska folkets intressen är säkrade.

Funktionerna med de politiska narrativen är vid det här laget tydligt. Nationalistiska argument konstrueras för att förtydliga att Ungern är ett suveränt land med rätt att själva bestämma sitt öde. Det här är något som är tydligt inte bara i argumentationen gällande EU, utan även i förhållande till NGO:s verksamma i Ungern. Liknande används argument om att landet inte vill ta emot några flyktingar då även detta kränker Ungerns suveränitet. Det politiska narrativet är tydligt begränsat i hur det ungerska folket, vi, ställs mot EU, NGO:s och även migranter, dem, något som är vanligt inom nationalismen. Språket Orbán använder är på detta sätt exkluderande i hur de definierar vem eller vilka som har något att säga till om i ungersk politik.

Sammanfattningsvis har de politiska narrativen varit ett sätt för att Orbán att utlova större självbestämmande och politisk inkludering hos partiets väljare. Argumentationen här har varit i tydlig linje med Rogers Smiths definition av politiska narrativ. Politiska narrativ har använts för att utlova politisk självbestämmande och för att stärka legitimiteten hos en aktör (Smith, 2003:62). Orbán har gjort detta genom att konsekvent tala illa om EU och målat upp unionen som ett hot mot Ungern och deras självbestämmande. Funktionen med att smutskasta EU på det här sättet tycks vara att man vägrar underlåta sig att styras av EU på ett sätt som går mot partiets vilja eller folkets vilja, alltså för att stärka sitt egen maktinnehav.

Genom att utnyttja de två nationella konsultationer som genomförts har Orbán varit trogen sitt löfte om ökat politiskt inflytande. Politiska narrativ har använts på ett liknande sätt för att visa hur NGO:s och George Soros försökt undergräva både Fidesz politik och den ungerska befolkningens vilja. Narrativet har dessutom varit nationalistiskt och anspelat på värderingar, intressen, identitet och hur EU och NGO:s kränker Ungerns suveränitet. Med andra ord innehåller Orbáns politiska narrativ tydliga referenser till Fidesz nationalistiska ideologi.

2.2 Ekonomiska narrativ

Ekonomiska narrativ har även de utgjort en betydande del i uppbyggnaden av ungerska nationalismen (Smiths, 2003:60). Här har narrativet ofta varit fokuserat på hur Fidesz politik tagit Ungern från att vara ett urfattigt land på gränsen till förfall till att idag vara på ekonomisk frammarsch med växande BNP. Återigen beskylls tidigare socialistregeringar vara orsaken, nu till landets ekonomiska felsteg. Ekonomiska narrativ har även använts till att visa hur vanliga ungrare fått det bättre ställt under Fidesz tid vid makten. I de här fallen framhålls särskilt betydelsen av att arbetslösheten minskat kraftigt och hur lönerna ökar i flera sektorer.

I flera fall har ekonomiska argument vävts samman med migration och hur Fidesz fått Ungern att växa ekonomiskt utan hjälp utifrån, en taktik som ofta sammankopplas med västeuropeiska länders ekonomiska tillväxt. Ekonomiska narrativ har använts för att anklaga migranter för att stjäla jobben och för att bidra till högre arbetslöshet bland den ungerska befolkningen. Likt de politiska narrativen används de ekonomiska till att understryka vikten av självbestämmande och att Ungerns suveränitet respekteras.

2.2.1 Pengar, pengar, pengar

Ekonomiska narrativ används ofta för att ingjuta hopp hos människor, inte sällan gällande ökat ekonomisk standard. Det här görs genom att genom att utlova bättre ekonomi till både individer och kollektivet, i det här fallet nationen. Orsaken till detta är att stärka legitimiteten hos det styrande partiet (Smith, 2003:60). Orbán har på ett övertygande sätt försökt stärka Fidesz maktinnehav genom att referera till partiets politik som orsaken till Ungerns ekonomiska framgång. Ofta framställs Fidesz som en avgörande del i hur Ungern klarat sig ur en svår ekonomisk situation, något som andra partier misslyckats med. Genom att rösta på Fidesz kommer den ungerska befolkningen kunna få mer pengar i plånboken och höjda pensioner. Orbán har förtydligat det ekonomiska narrativet genom att vid flertalet tillfällen tala om hur Fidesz ekonomiska politik skapat både arbetstillfällen och högre löner.

In 2010 I undertook to create one million jobs in Hungary over a period of ten years; at the time, many laughed at me, and perhaps this pledge even provoked smiles in people who otherwise voted for us. I continuously monitor where we stand. As far as I can see, we currently stand at around 660-670 thousand, and six years have elapsed. My chances are not too bad (Hungarian Government, 2016a).

Orbán använder här ett ekonomiskt narrativ för att måla upp en bild av att Fidesz politik har skapat ekonomiska fördelar för den ungerska befolkningen. Med citatet

syftar Orbán på de nästan en miljon jobb som skapats sedan 2010 och visar hur ekonomiska narrativ används för att ge löfte om bättre ekonomiska förutsättningar.

I en annan intervju från 2017 ägnar Orbán stora delar av programmet åt att tala om ekonomiska frågor och hur Ungern sedan Fidesz tog över makten 2010 gjort stora ekonomiska framsteg. Fler människor är idag sysselsatta i någon form av arbete och skillnaderna mellan nuvarande regering och den tidigare socialistiska regeringen framställs som gigantiska. Liknande argument gällande Fidesz överlägsenhet i ekonomiska frågor är vanliga och har använts kontinuerligt mellan september 2015 och december 2017. Orbán tydliggör i intervjun hur alla grupper i samhället har gynnats av Fidesz politik, exempelvis studenter och pensionärer som alla fått flera fördelar på grund av Fidesz politik och hur denna skiljer sig från en socialistisk politik.

The commitment I made in 2010 to protect the value of pensions was the basis for an agreement with pensioners that for as long as our Government is in power there can never be a repeat of what happened under the socialists: people having their pensions taken away: partly directly, by scrapping the “13th month” additional annual payment; and partly indirectly, by allowing inflation to exceed pension increases. I promised that this will never happen again, and I feel that pensioners can also see that we have made every possible effort to abide by this undertaking (Hungarian Government, 2017a).

Ekonomiska narrativen har ovan beskrivits som ett sätt för en aktör att stärka sin legitimitet i förhållande till andra, likvärdiga aktörer (Smith, 2003:60). Orbán tycks försöka göra Fidesz ovärderliga och skapa en bild av partiet som den ända garanten för fortsatt ekonomisk, en argumentation som ligger i linje definitionen av de ekonomiska narrativen. Vid flera tillfällen har Fidesz politik förklarats vara fundamental för huruvida Ungerns framtid ska präglas av ekonomisk framgång eller ekonomisk tillbakagång. Ekonomiska narrativ används på det här sättet för att stärka Fidesz legitimitet.

Orbán har vid flera andra tillfällen försökt stärka Fidesz maktinnehav med hjälp av ekonomiska argument. Vid ett tillfälle säger Orbán att det är ett under att Ungern över huvud taget klarade sig från bankrutt på grund av de låga skatteinkomsterna i samband med förra regeringen. Vid ett annat tillfälle när Orbán pratar om socialistpartiets löneökningar säger han följande: ”[i] remember the pay rises of the socialists after 2002, which almost destroyed the country – because the road to Hell is paved with good intentions” (Hungarian Government, 2016b). Här får det socialistiska partiet MSZP en hel del kritik för att de inte lyckats lyfta landet ekonomiskt utan att de snarare skulle varit den enskilt mest bidragande orsaken till Ungerns ekonomiska problem. Orbán försöker på det här sättet använda ekonomiska narrativ för att minska förtroendet för MSZP i ekonomiska frågor.

Det är tydligt hur Viktor Orbán använder ekonomiska argument att legitimera Fidesz och deras roll i ungersk politik. Funktionen med detta är således att skapa en bild av partiet i vilken de blir ovärderliga. Utan Fidesz som regeringsparti så kommer ekonomin i Ungern återigen raseras och flera av de förbättringar som partiet varit med och drivit igenom riskerar att försvinna.

Orbán förtydligar skillnaderna i ekonomiska politik mellan Fidesz och MSZP genom att visa på de förbättringar Fidesz varit med och genomfört och hur dessa fallit väl ut. ”We are trying to gauge this narrow path, day in, day out. And now I see that wages in Hungary have risen continuously every month since January 2013 – or even earlier” (Hungarian Government, 2016b). Syftet, eller funktionen, med dessa och andra liknande uttalande tycks med andra ord vara att stärka Fidesz maktinnehav i ungersk politik. I det här fallet är det tydligt hur Orbán vill svartmåla andra partier och länder till förmån för Fidesz egna politik, bland annat genom att förtydliga konsekvenserna av ett regeringsskifte. Argumentationen har dessutom förts under en längre tid vilket tyder på att detta varit en långvarig taktik från Fidesz sida.

Orbán försöker även stärka Fidesz legitimitet och trovärdighet i ekonomiska frågor genom att referera till perioden då Ungern var under kommunistiskt styre. Orbán använder ofta kommunist-eran i ungersk historia som språngbräda för att visa på storheten i Fidesz politik och hur denna skiljer sig från partier på vänsterkanten. Den här typen av uttalande tar sig uttryck i allt från rakare kommunikation till längre utläggningar om hur den ungerska befolkningen gynnas av Fidesz ekonomiska politik. ”If we return to that socialist strategy it will kill the Hungarian economy” (Hungarian Government, 2017g). I det här fallet går Orbán rakt på sak för att visa hur förödande tidigare regeringars politik varit för den ungerska ekonomin.

2.2.2 Migration kontra ekonomi

Ett ytterligare område där Orbán använt ett ekonomiskt narrativ är vid de tillfällen då migration kopplas samman med ekonomiska frågor, alltid för att förtydliga ett negativt samband. Även i det här fallet är narrativet begränsande i hur det definierar vilka som kan ta del av landets ekonomiska framsteg och vilka som kommer att lämnas utanför (Anderson, 1996:21f). Genom att vara tydlig med att ”ungerska jobb” bör gå till ungrare begränsas möjligheten för människor från andra länder att komma till Ungern.

I consider this idea to be all the more absurd if you take a look at youth unemployment rates in European countries: we can see that in Greece and Spain, in the southern states, youth unemployment is as high as 40, 45 or 48 per cent. Instead of importing, letting in migrants from outside who come from different cultures, who cause problems of coexistence and who increase the threat of terrorism, why are we not trying to give jobs to the young people of Europe – to our children, the

generations who will follow us, our children who are at home on this continent, the children whom we have raised and educated? (Hungarian Government, 2016c).

Citatet syftar till att visa vad som kan hända med Ungern om landet börjar ta emot flyktingar och att mottagandet därför bör begränsas till noll. I det här scenariot drar Orbán paralleller mellan migration och hög arbetslöshet och använder Grekland och Spaniens höga invandring som argument för att Ungern inte borde ta emot flyktingar. Grekland och Spaniens höga andel invånare med utländsk bakgrund beskylls för att ta jobben från de respektive ländernas unga befolkning. Orbán gör tydligt att en liknande utveckling som de båda länderna haft inte kommer att ske med Fidesz som regeringsparti.

Vid de tillfällen ekonomiska narrativ används för att argumentera för minskad invandring utgör de en viktig del i Fidesz uppbyggnad av den ungerska nationalismen. Likt hur politiska argument användes för att hävda Ungerns suveränitet i frågor om EU:s inblandning används här ekonomiska argument för att stänga ute flyktingar från den ungerska ekonomin och begränsa vilka som kan ta del av densamma. Orbán använder ofta argument om kultur och terrorhot, vilket blev tydligt i citatet ovan, som argument för att visa på svårigheterna med att leva tillsammans med folk från andra kulturer. Det är på grund av deras annorlunda kulturella rötter som gör att de inte passar in i det ungerska samhället samt hur det hotar att ta jobben från landets ungdomar. Ekonomiska narrativ används med andra ord även för att belysa skillnaderna mellan ungerska medborgare och människor från andra kulturer och fungerar därmed som ett sätt att bygga upp den ungerska nationalismen.

Ekonomiska argument har även vid flera andra tillfällen kopplats till negativa aspekter av invandring. Viktor Orbán illustrerar i ett exempel kostnaderna för invandring i relation till en ungersk arbetares årsinkomst.

The plan says that a minimum of one million migrants must be brought into Europe every year. This is the first point in the Soros plan. The second point is that we should give every migrant some 4.5 million forints in their first year in Europe, simply for having arrived here – as a kind of reward. This is equal to the annual income of the average Hungarian (Hungarian Government, 2017b).

Den av Fidesz konstruerade politiska myten om Sorosplanen och hur EU borde acceptera uppemot 1 miljon flyktingar per år ställs här i relation till ungerska medborgare och deras intressen. Fidesz påstår att George Soros har övertygat EU om att flyktingarna ska erhålla en summa pengar för att kunna komma till rätta i sitt nya land. Orbán kopplar med citatet ihop Sorosplanen med ungerska medborgare och hur stora summor pengar kommer betalas ut till flyktingar vilka istället kunnat gå till ungerska medborgare.

Argumenten liknar det politiska narrativ som ovan användes för att styrka Fidesz politisk tyngd i förhållande till EU och deras försök att kränka den ungerska suveräniteten. Funktionen med dessa argument tycks framförallt vara att

visa på de dåliga effekterna av invandring. Både ur et ekonomiskt och politiskt perspektiv försöker Orbán göra Fidesz till en garant mot invandring. Ytterligare utnyttjas ekonomiska narrativ för att kontinuerligt hävda Ungerns suveränitet samt att förtydliga att folkets vilja är att Ungern bör vara fritt från invandring. Återigen blir det alltså tydligt hur nationalistiska argument om självbestämmande används i Fidesz officiella narrativ.

2.2.3 Ära och självrespekt

Ett område där de ekonomiska narrativen med få undantag inte varit lika tydliga är hur de sällan använts för att framhäva en känsla av stolthet eller ära till Ungern som nation eller till det ungerska folket. Exempen här är inte helt olika hur det tidigare visats att sport och stora idrottsevenemang används för att stärka känslan av tillhörighet. Ovan visades det hur OS i Berlin 1936 utnyttjades för att ena det tyska folket och stärka känslan av tillhörighet till den tyska staten (Hobsbawn, 1992:143). Även om Orbán är långt ifrån lika extrem i sina uttryck eller politiska åsikter har sport fungerat som ett viktigt inslag i Orbáns narrativ i hans försök att stärka den ungerska nationella identiteten.

Under perioden mellan september 2015 till december 2017 har Orbán vid enstaka tillfällen talat om sport och hur landets befolkning borde vara stolta över sina idrottsmän- och kvinnor. I maj 2016 beskriver Orbán landets ishockeylag som supermänniskor då de för första gången på 77 år lyckats vinna en match på högsta internationella nivå. Han passar även på att hylla landets simmare som vunnit 4 guldmedaljer. Båda dessa händelser beskrivs av Orbán som exempel på Ungerns storhet och vad landets invånare är kapabla till att utföra (Hungarian Government, 2016d).

Ceremonier och hyllningar utgör en viktig del i ett nationalistiskt narrativ och strävan efter att stärka ett lands stolthet och ära. Nationalismen tar ofta hjälp av ceremonier och olika hyllningar för att försöka definiera ett lands nationella identitet (A. D. Smith, 1991:73). Vid de tillfällen Orbán talar om sport dras ofta paralleller till andra politiska framgångar för Ungern som land och visar hur landets befolkning borde vara stolta över dessa framgångar. ”We’ve achieved great things over the past six to seven years; while these are things of a different nature, on the whole they are aspects of a certain spiritual disposition – namely that we’re capable of things which we’d not thought ourselves capable of” (Hungarian Government, 2017h). Orbán syftar här bland annat på hur Fidesz har betalat tillbaka stora skulder till IMF, anordnat sim-VM och hur landet på egen hand skapat sig förutsättningar för att bli energi-oberoende. Alla dessa händelser har enligt Orbán stärkt den ungerska statens självförtroende genom att de visat andra nationer vad de är kapabla till. I det här specifika fallet tycks Orbáns mål vara att definiera den ungerska nationella identiteten och landets befolkning som ett framgångsrikt folk med stor potential, både ekonomisk och idrottslig.

Orbán har även använt ekonomiska narrativ då han vill ge ära åt det ungerska folket och inte bara åt Ungern som nation. Återigen är narrativet vid de här tillfällena tydligt nationalistiska. Det ungerska folket beskrivs ha tagit sig samman och klarat sig ur en ekonomisk kris där landet var på gränsen till bankrott till att idag vara en ekonomisk framgångssaga mätt i europeiska mått. Ungrarna gjorde detta med egen kraft på grund av deras egenskap av att vara en hårt arbetande befolkning, något de borde vara stolta över (Hungarian Government, 2017i).

Liknande argument finns även i flera andra intervjuer då Orbán talat om hur landets befolkning borde vara stolta över hur de tillsammans har vänt motgångar till framgångar. Vid ett tillfälle beskriver Orbán hur landet gått från att vara det svarta fåret till en ekonomisk framgångssaga och ger äran till landets befolkning (Hungarian Government, 2016e).

Det blir genom dessa två exempel tydligt hur Ungerns sammanhållning och gemenskapen inom nationen värdesätts högt samt att betydelsen av detta synliggörs. Ungern och landets invånare har själva möjligheten att åstadkomma stordåd, utan inblandning från andra parter. Även här är det tydligt hur ekonomiskt nationalistiskt narrativ använts för att stärka Ungern som självständig nation och för vissa unika egenskaper hos landets invånare. Med andra ord blir det en tydlig referens till den ungerska nationella identiteten och vilka egenskaper och attribut som värdesätts.

I fråga om ära och stolthet kan även referenser till hur den ungerska militären och polisen skyddar landets gränser från illegal migration räknas in. I en intervju från mars 2017 uttrycker sig Orbán på följande vis i fråga om patrulleringen av landets gränser och polisens och militärens roll:

[o]n a continuous basis, day and night, young Hungarians in the uniforms of the military and the police are defending the safety of the Hungarian people in difficult circumstances – in a situation which is rather complex from a moral or human point of view. These people deserve recognition (Hungarian Government, 2017d).

Liknande argumentation återfinns även i hur Orbán pratar om hur det är ungrarna själva som är motorn bakom Ungerns tillväxt och hur landet enligt Orbáns retorik har arbetare i världsklass.

We have world-class workers, and in Hungary there are world-class factories. These factories are not world-class simply because they're equipped with world-class technologies – although they do have those technologies – but because in Hungary there are workers who can operate them (Hungarian Government, 2017j).

På olika sätt och med fokus på olika sektorer i samhället försöker Orbán vid flera tillfällen visa hur Ungerns befolkning förtjänar respekt för deras arbete. I vissa fall görs även försök att för en bredare publik visa hur den ungerska militären försvarar inte bara sig själv utan även Europa när de försvarar landets yttre gränser. När Orbán använder här typen av argument tycks det vara för att skapa en

aura kring vilket landets befolkning kan känna stolthet både över sig själv och över sitt land, alltså definiera en nationell identitet. Det är inte på grund av andra som Ungern och människorna som lever inom landets gränser har gjort alla dessa framsteg, utan det är tack vare ett hårt arbetande folk med förmågan att åstadkomma nästan vad som helst som denna resa varit möjlig.

De ekonomiska narrativen har utgjort en viktig del av Fidesz sammanhängande narrativ och det går att tala om dem i framförallt två syften. Den övergripande funktionen tycks vara att legitimera Fidesz maktinnehav genom att visa på styrkan i Fidesz ekonomiska politik, vilket ligger mycket nära det syfte som framhölls ovan. Ekonomiska narrativ har, om än i mindre utsträckning, även använts för att definiera den ungerska nationella identiteten och den ungerska nationen. Det här har främst gjorts genom att visa på de styrkor den ungerska befolkningen har och hur de tillsammans klarat av en rad utmaningar, allt från ekonomisk kris till att vinna en hockeymatch.

2.3 Etiska narrativ

Etiska narrativ har varit de som tydligast kan kopplas till berättelser om vad det innebär att vara ungrare och vad det betyder att ha en ungersk nationell identitet. Inte på något ställe i analysen har Fidesz narrativ varit så tydligt inriktat på nationell identitet som när Orbán pratar om kultur och identitet. Syftet med ett etiskt narrativ är att definiera ett lands nationella identitet genom att lyfta frågor om kultur, etnicitet och religion (Smith, 2003:65). Väldigt ofta har Orbán använt ett etiskt narrativ för att ange skäl till varför Ungern inte borde ta emot migranter eller för att förklara hur den ungerska kulturen är unik. Orbán gör vid flera tillfällen kopplingar mellan stor invandring och terrorism och hur invandring från främst muslimska länder kommer urholka europeiska värderingar och ungersk identitet. Fidesz framställs ofta som en garant för att detta inte kommer ske så länge som partiet sitter i regeringsställning, på ett liknande sätt som de politiska och ekonomiska narrativen använts.

2.3.1 Kultur, etnicitet & religion

Etiska narrativ används traditionellt sätt nästan alltid med fokus på kolliderande åsikter eller värderingar. Framförallt används de för att förtydliga en persons biologiska, kulturella, religiösa och historiska arv. Rogers Smith (2003:66) visar i ett exempel hur politiska ledare under tidig amerikansk historia lade stor vikt vid att koppla samman dåtidens amerikaner med Europa och kristna europeiska värderingar. Amerikaner var ”utvalda” och det var deras roll att skapa en ny stat för ”frihetsälskande människor”. Dessutom lades stor vikt vid att förtydliga vad en amerikan inte var, nämligen en ”skoningslös vilde”, en indian.

Orbán använder etiska narrativ och argument på ett sätt som är väldigt likt Smiths förklaring, nämligen för att definiera vad ett folk är och vad det inte är. I den ungerska kontexten har etiska narrativ använts för att förtydliga vad de innebär att vara ungrare och vilka religiösa och kulturella värderingar en ungrare bör ha. I flera intervjuer har Orbán kopplat ihop frågor om den ungerska kulturens förfall med ökad invandring. Migranternas kultur framhålls ofta som ett problem och sätts i relation till det typiskt ungerska, ungefär på samma sätt som det gjordes i exemplet med den amerikanska ursprungsbefolkningen. Andra kulturer ses som ett hot mot den ungerska kulturen och därför är de också oönskade. Europa borde exempelvis fortsätta vara en kontinent för européer.

De etiska narrativen refererar ofta till aspekter hos den ungerska befolkningen som skiljer den från människor från andra kulturer. Två stycken citat kan belysa hur Orbán uttryckt sig om sambandet mellan invandring och ungersk kultur och identitet samt vilka problem detta kommer medföra. I en intervju i oktober 2015 uttrycker sig den ungerska premiärministern på följande vis:

[a] third thing to be faced is that the nations of Europe are waking up; they are beginning to realise – or they have already realised – that of course what we do with migrants is a difficult social issue, and a tough security issue, but first and foremost it is a cultural issue. Our identity and way of life, our customs, the way we have lived up to now, are all at stake (Hungarian Government, 2015a).

Orbán är här tydlig med hur han ser ett stort problem i att migranternas kulturella bakgrund inte går att sammanväva med den ungerska kulturen och det ungerska sättet att leva. Med andra ord talar Orbán här på ett sätt som gör att personer eller grupper med viss kulturell bakgrund utesluts ur den ungerska nationella identiteten. Det etiska narrativet begränsar kraftigt den grupp som kan definieras som ungersk. Den här aspekten av det etiska narrativet har inte enbart tagits upp av Smith (2003) utan utgör en stor del hos flera andra forskare på nationalism och nationell identitet. Anderson (1996) skriver bland annat om hur nationen är begränsad just på grund av hur den inte ämnar omsluta alla människor på jorden. Orbán begränsar tydligt den ungerska nationen och den ungerska nationella identiteten till enbart de som delar samma kultur och historia.

Långt senare, i mars 2017 använder Orbán ett etiskt narrativ i en liknande formulering när han pratar om hur invandring från andra kulturer inte bara hotar den ungerska kulturen utan hela den kristna europeiska kulturen. Även vid detta tillfälle skapas ett begränsande narrativ vilket kommer göra det möjligt att argumentera mot migration då det riskerar att skada den ungerska kristna kulturen.

And it's our duty, the duty of European leaders and politicians, to give answers to these questions: to tell the people how we're going to handle the migrant situation, and whether there'll be a Muslim majority in Europe or not; whether or not we want to do anything to counter this; whether the Christian cultural environment in which we live will survive (Hungarian Government, 2017d).

Orbán använder sig av etiska argument för att visa på skillnaderna mellan kristen europeisk kultur och muslimsk kultur och hur dessa är oförenliga. Trots att Orbán inte syftar specifikt på Ungern som land blir det ändå tydligt på vilket sätt Ungern kommer drabbas om EU inte gör allt för att stänga ute folk med kulturell och religiös bakgrund olik den europeiska. I Orbáns sätt att tala ställs olika kulturer mot varandra det är tydligt hur ett Ungern med stor invandring inte är något eftersträvansvärt. Mycket av den tidigare nationalismforskningen har belyst liknande exempel gällande hur nationalismen ofta är uppbyggd kring argument om gemensam historia eller en gemensam plats där människor av gemensam börd hör hemma. Argument om kultur och identitet har ofta använts för att definiera en nationell identitet och vad det innebär att tillhöra en nation (A. D. Smith, 1991:11f). Orbán använder ett etiskt narrativ som ligger mycket nära den här definitionen vid de tillfällen då han förtydligar skillnaderna mellan den kristna kulturen och hur migration riskerar att urholka de kristna ungerska värderingarna.

I citatet ovan drar Orbán dessutom resonemanget ett steg längre och definierar utöver ungersk kultur även europeisk kultur. Europa och europeisk kultur står som en motsats till muslimsk kultur och att Ungern tillhör den europeiska kulturen är det ingen tvekan om. Etiska narrativ och religiösa samt kulturella argument används för att definiera den ungerska nationella identiteten. Likheter mellan de två citaten är många och visar därför dessutom på en kontinuitet i hur Fidesz över en längre period förmedlat en nära på identisk bild av hoten mot den kristna europeiska kulturen.

Andra typiska fall på hur de etiska narrativa använts återfinns då Orbán i maj 2016 pratar om hur Ungerns kulturella arv hotas av ”parallella samhällen”. ”We are guaranteeing the security of the Hungarian people. Here we shall not consent to the overnight disappearance of our cultural heritage, and here we shall not tolerate parallel societies” (Hungarian Government, 2016g). I andra snarlika sammanhang kopplas migranter till en ökad risk för terrorbrott och hur landets kulturella identitet hotas.

[a]nd it isn't just about the threat of terrorism, because the more migrants there are the more acts of terrorism there are. And it isn't just about cultural identity, and the fact that our own culture is endangered in places where the number of communities from foreign cultures increase. But it is also about a true economic burden” (Hungarian Government, 2016f).

I framför allt det senare citatet blir det tydligt hur Orbán försöker förtydliga de konsekvenser invandring kan komma att få på det ungerska samhället. Vid ett närliggande tillfälle refererar Orbán till vad som nästan kan liknas vid ett domedagsscenario och hur stora grupper av muslimska invandrare kommer skapa parallella samhällen och tvinga det ungerska folket att leva under konstant terrorhot. Citatet nedan bör ses som ett av de tydligaste exemplen på hur Orbán förtydligar ”farorna” med att skapa ett samhälle med människor från olika kulturell och etnisk bakgrund. Citatet återkopplar dessutom till flera av de punkter

som tidigare beskrivits som nationalistiska, nämligen kultur, religion och Ungerns suveränitet. Muslimska grupper kan enligt Orbán inte leva tillsammans med ungrare utan att skapa stora negativa förändringar i det ungerska samhället. Med andra ord, om man vill bevara Ungern som det alltid har varit så bör man rösta på Fidesz.

What is at stake is the kind of a world we will live in, and what Hungary will look like. Are we going to live together with large populations of Muslims, are we going to have parallel societies, are we going to live under the threat of terrorism, with far worse public security than today? Will equality between men and women not be self-evident to everyone living in Hungary, will our wives, daughters and parents be safe? And the list of questions could go on. So the future of Hungary is at stake. All I can say to the Hungarian people is that we should not take these risks. Let us protect what we have, let us protect our way of life, and let us reject the decisions of Brussels (Hungarian Government, 2016b).

Det är tydligt hur Orbán gör skillnad på ett Ungern med invandring och ett Ungern utan invandring och hur dessa två scenarion skiljer sig åt. Orbán använder mycket av tiden i den resterande delen av samma intervju åt att beskriva de förändringar som kommer drabba det ungerska samhället om landet tvingas ta emot migranter från Mellanöstern. Här, mer tydligt än på andra ställen försöker Orbán måla upp en bild av vad det innebär att vara ungrare samt vad det innebär att ha en ungersk identitet. Den ungerska identiteten ställs senare i relation till andra kulturer och religioner vilka inte passar in i det ungerska samhället.

I ett utdrag från en annan intervju, också den från 2016, förtydligar Orbán hur de ungerska traditionerna sträcker sig långt tillbaka och beskriver dem som naturliga. "The fact that we are the way we are is based on the traditions of a thousand years, on principles and day-to-day customs which we continue to uphold and do not question, because for us they are natural" (Hungarian Government, 2016d). Orbán med sina argument om "tusenåriga traditioner" kan här fungera som ett typexempel för hur nationalisterna bygger upp sina argument för att hävda rätten till ett specifikt område eller till speciella värderingar eller traditioner. Liknande exempel på hur nationalisterna ofta grundar sina argument i saker som gemensam historia eller rätten till ett specifikt område har tidigare tagits upp av flera andra forskare på området. Etiska narrativ anspelar dessutom ofta på historiska komponenter och hur dessa ger "medlemskap" i en nation (A. D. Smith, 1991:11f).

Här kan det vara värt att belysa studiens definition av nationalism och hur nationen upplevs skapa gemenskap inom bestämda gränser och för vissa utvalda. Orbán begränsar nationalismen i Ungern till att innefatta de personer som är födda i Ungern och därför har "ungerska" värderingar och följer "ungerska" traditioner. För dessa människor upplevs Ungern som en gemenskap något som Orbán också försöker skapa med det narrativ han använder. För andra är den ungerska nationalismen och den tillhörande nationella identiteten i högsta grad väldigt

begränsad. Det är tydligt hur Orbán med detta narrativ gör det svårt för människor med avvikande identiteter eller traditioner att bli medlem i den ungerska gemenskapen. Här blir studiens definition av nationalism högst relevant för att förklara den ungerska nationalismen. Orbán har effektivt sammanlänkat olika argument för att konstruera sin och Fidesz bild av nationalismen i Ungern, bland annat genom att förtydliga vilka som kan omfattas av den ungerska nationella identiteten

Etiska narrativ har tydligt använts för att skilja Ungern, och det ungerska folket, från människor från andra kulturer. Det är påtagligt hur Orbán vill framhäva vikten av ett kristet Ungern och hur kristna värderingar borde ligga till grund för vad det innebär att vara ungrare. Därmed ligger Orbán retorik mycket nära den typ av nationalism som historiskt förknippas med östeuropeisk nationalism (A. D. Smith, 1991).

Kristendomens betydelse för Ungern och Europa visar sig tydligt vid de tillfällen Orbán talar om vikten av att bevara landets kristna värderingar. "[t]he overwhelming majority want to protect Christianity, which here is not a question of religion, but a cultural framework; they want to remain Poles, just as we want to remain Hungarians – so they want to defend their national identity" (Hungarian Government, 2017j). Här är det nära på klockrent i linje med hur etiska narrativ tidigare använts, nämligen för att belysa vikten av ett lands kulturella och religiösa identitet (Smith, 2003:64ff).

När Orbán uttrycker sig på det här sättet blir det tydligt hur den ungerska identiteten inte är förenlig med andra religioner än kristendomen, en aspekt som ofta symboliserar de etiska narrativen. Tillhör en person redan en viss religion eller kultur, alltså om denna har en nationell identitet, kan man inte helt enkelt välja att tillhöra någon annan kultur eller religion. Med andra ord föds man till ungrare, det är inte något man kan välja att bli. Etiska narrativen har använts mer än andra narrativen för att förtydliga just vad det innebär att vara ungrare. Citatet kan läsas som ett exempel på hur Fidesz officiella narrativ tar avstamp i nationalistiska argument samtidigt som det bidrar till att definiera en viktig del av den ungerska nationella identiteten, nämligen kristendomen. Här blir det tydligt hur människor med annan religiös bakgrund inte kan räknas till det ungerska då detta går stick i stäv med den Fidesz berättelser om den ungerska nationella identiteten.

Kristendomen har spelat en stor roll i det narrativ som Orbán förmedlar till det ungerska folket. Kultur och identitet tillskrivs stor betydelse och de attribut som förknippas med den kristna religionen hyllas och islam framställs ofta som en motsats till detta, det vill säga något som kommer urholka traditionell ungersk kultur. Orbán har bland annat hänvisat till försvarandet av kristendomen som en av sina viktigaste uppgifter. "I learned that in the years ahead – and perhaps the decades ahead – the primary task of elected leaders will be the defence of Christianity" (Hungarian Government, 2017j).

Orbán använder kristendomen som ett argument för att hindra människor med annan bakgrund att bosätta sig i Ungern. Detta, enligt Orbán och Fidesz, går emot

den ungerska kulturen och identiteten på ett sätt som hotar att urholka det ungerska samhället. ”Our way of thinking is utterly different. It is difficult to explain to a Hungarian what is happening: that the cultural identity of our continent and our own country is being changed from the outside, against our will, by means of an invasion” (Hungarian Government, 2015a). Citaten, vilka är hämtade från olika tidsperioder visar att Orbán här fört en liknande nationalistisk retorik under en längre period och att kulturer vilka är främmande för Ungern inte hör hemma i det ungerska samhället. Att vara ungerska är med andra ord inte förenligt med islam.

Analysen har gjort klart hur händelser kontinuerligt sammankopplas för att skapa en mening vilket i slutändan formar det narrativ som Fidesz och Viktor Orbán vill förmedla. De många citat som framkommit i analysen är alla olika exempel på detta. Orbán försöker skapa en bild av det kristna Europas förfall och den ungerska identitetens undergång som är beroende av att invandring och människor med annan kulturell bakgrund är låg. Liknande jämförelser görs flera gånger under den tvåårsperiod som analysen sträcker sig, bland annat kopplas terrorism ihop med ökad invandring.

De etiska narrativen speglar med andra ord väl hur Orbán använder en retorik för att binda ihop olika händelser till att konstruera den ungerska nationalismen och den tillhörande nationella identiteten. Andra exempel på hur Orbán skapar ett narrativ och definierar den ungerska kulturen är hur migration kopplats ihop med ökad osäkerhet, ekonomiska problem och, kanske viktigast av allt, den ungerska kulturens förfall. Det här blir alla olika illustrationer av hur Orbán använder ett etiskt narrativ för att begränsa vem eller vilka som kan innefattas i partiets version.

Etiska narrativ har även använts på ytterligare ett sätt, nämligen hur de kopplats till hur Fidesz och Ungerns befolkning själv bör få bestämma över sitt öde. Det här sättet att argumentera bör inte blandas ihop med de politiska narrativen som mer var inriktade på att hävda Ungerns rätt till suveränitet i frågan om migration. Här handlar argumentationen, eller narrativet, mer om att visa hur Ungern hotas att få sina kulturella rötter förstörda om migration tillåts. I de här fallen läggs skulden ofta på EU och hur de vill tvinga Ungern till att ta emot flyktingar eller hur unionen fördömer flera av de lagar som Fidesz har drivit igenom. Den här typen av argumentation blir tydlig vid de tillfällen Orbán motsätter sig att EU ska kunna blanda sig i ungersk politik och huruvida landet ska tillåta invandring från främst muslimska länder, något som enligt Orbán hotar den ungerska nationella identiteten.

Ett exempel på hur etiska narrativ används är då Orbán i en intervju vägrar erkänna EU:s kvotflyktingpolitik då han anser att detta ökar osäkerheten och äventyrar både EU:s men framförallt Ungerns kulturella identitet. ”It would increase the threat of terrorism and crime, and would jeopardise the cultural identity of our country and that of the peoples of Europe. We must therefore prevent the quotas” (Hungarian Government, 2015b). Till skillnad från de politiska narrativen fokuserar Orbán i detta citat på den ungerska kulturen

specifikt och hur denna kommer förändras om människor med annan kulturell bakgrund kommer till landet och beskrivs därför bäst som ett etiskt narrativ.

I en intervju i september 2017 talar Orbán på ett liknande sätt om hur Ungern till skillnad från många västeuropeiska länder saknar en kolonial historia och därför inte måste ta emot flyktingar. Ungern har olikt flera andra europeiska länder därför inte någon skyldighet att hjälpa migranter. ”So we’re not an immigrant country, and Hungary doesn’t want to become an immigrant country; at least I as Prime Minister have been authorised by the Hungarian people to protect this country’s economic, cultural and spiritual identity, its traditions and interests” (Hungarian Government, 2017e). Orbán fortsätter argument med att försäkra att så länge han är premiärminister i Ungern så kommer varken EU, tidigare kolonialmakter eller ”Bysselsupporters” kunna tvinga landet att bli invandringsland.

Vid flera andra tillfällen använder Orbán en liknande retorik och Fidesz ställs ofta som en garant för bevarandet av en ungersk nationell identitet och landets kultur. Det senare citatet stärker dessutom den hypotes som utgick från att en funktion med Fidesz nationalism var att legitimera Fidesz maktinnehav. Orbán är tydligt med att det ungerska folket kan lita på att så länge som Fidesz sitter vid makten så kommer inte Ungern förvandlas till ett flyktingland. Här använder Orbán ett etiskt narrativ på ungefär samma sätt som det tidigare visats att han använda politiska narrativ. Dessutom poängterar Orbán att Fidesz styr på mandat av folket och att det är deras vilja som tillgodoses, med andra ord så förtydligas ungrares politiska deltagande.

Etiska narrativ har mer än något annat narrativ används för att definiera den ungerska nationella identiteten, dessutom har detta gjorts med en tydlig nationalistisk agenda. Referenser till identitet, kultur och religion har alla spelat en viktig roll i att definiera ungerskhet och skilja detta från andra kulturer. Alla citat som framhävts ovan anspelar på ett eller annat sätt till antingen den religion, etnicitet eller de värderingar som det ungerska folket förväntas ha. Det har dessutom blivit tydligt hur Orbán använt ett narrativ som tydligt stänger ute folk från andra kontinenter och kulturer som är olika den ungerska.

Kristendomen har visat sig vara ett grundläggande kriterium för att få tillhöra Ungern och för att kunna innefattas av den ungerska nationella identiteten. Andra religioner eller värderingar som inte passar in blir därmed exkluderade och faller utanför den definition av ungersk nationell identitet som Fidesz försöker skapa. Extra tydligt blir detta i hur Orbán vid flertalet tillfällen har uttryckt sig nedsättande om migranter och framställt dessa som ett hot mot Ungern. Med dessa argument kan Orbán sägas försöka skaffa sig själv och Fidesz legitimitet hos den ungerska befolkningen om att deras politik kommer skydda den ungerska nationella identiteten.

3 Slutsatser

Ovan har jag visat hur Fidesz under perioden 2015–2017 förankrat sina berättelser om ungersk nationalism kring frågor som framförallt rör migration och rätten till självbestämmande, eller mer specifikt landets suveränitet i förhållande till EU. Migration har utgjort en stor del av Fidesz narrativ och återkommit kontinuerligt i både de politiska, ekonomiska och de etiska narrativen. Viktor Orbáns sätt att använda narrativ bekräftar den teori som Rogers Smith (2003) beskriver i sin bok *Stories of Peoplehood: The Politics and Morals of Political Membership*. Mycket tack vare studiens konstruktivistiska ställningstagande, grundat i Rogers Smiths teori, har jag kunnat förklara uppbyggnaden av nationalismen och dess funktioner i Ungern. De politiska, ekonomiska och etiska narrativen har bekräftat de hypoteser som ställdes i början av uppsatsen och som syftade till att bland annat svara på vilka funktioner Fidesz berättelser om ungersk nationalism har.

Jag har med uppsatsen inte haft några större utsikter än att försöka förstå dagens Ungern och hur nationalismen där är uppbyggd. Det vore därför dumt att dra alltför stora slutsatser om liknande fall på andra håll runt om i världen, däremot kan vi dra några lärdomar av Rogers Smiths teori.

Under den tvåårsperiod som analyserats för uppsatsen har Orbán på ett skickligt sätt vävt samman politiska, ekonomiska och etiska narrativ för att forma nationalismen i Ungern samt för att definiera innebörden av den samma. Politiska narrativ har i stor utsträckning använts för att hävda Ungerns suveränitet och rätten att själva bestämma över politiken i landet. Här har både EU och landets oppositionspartier anklagats för att inskränka det ungerska folkets rätt till självbestämmande. På grund av hur analysen sträckt sig över en period av stor flyktinginvandring till Europa har en betydande del av Orbáns argumentation kretsat kring migrationsfrågor. EU har anklagats för att försöka tvinga Ungern till att ta emot flyktingar och därmed kränka landets suveränitet. I flera fall har även etiska och ekonomiska argument använts för att förstärka rätten till självbestämmande, då ofta med referenser till migrationens negativa effekter i någon form.

Ekonomiska narrativ har i stor utsträckning visat hur Fidesz tagit Ungern från att vara ett fattigt land – på gränser till bankrutt – till att idag vara ett av de ekonomiskt snabbast växande länderna i Europa. De politiska och de ekonomiska narrativen är de som främst haft funktionen att skapa tillit till Fidesz och därmed stärka partiets maktinnehav, vilket bekräftar studiens andra hypotes. Fidesz har framställts som det enda partiet med en ansvarsfull ekonomisk politik och andra partier anklagas ofta för att föra en ansvarslös ekonomisk politik på vanliga ungraers bekostnad. Dessutom har ett politiskt narrativ använts för att förtydliga

eventuella konsekvenser av ett regeringsskifte, vilket också syftat till att stärka partiets maktinnehav.

Ekonomiska narrativ har i mindre utsträckning använts för att hylla den egna staten och dess invånare. I de fallen detta gjorts har syftet mer än något annat varit att ”höja moralen” hos folket, och definiera dem som ett hårt arbetande folk med stor potential. Det här är något som har blivit tydligt i hur Orbán ofta talar om de framgångar som gjorts inom exempelvis sport.

Det narrativ som varit mest framträdande i uppbyggnaden av den ungerska nationalismen är de etiska narrativen. Orbán har på olika sätt använt etiska narrativ för att förtydliga Ungerns suveränitet, göra skillnad på människor samt förtydliga vikten av landets kulturella, religiösa och etiska traditioner. Etiska och moraliska argument har även använts för att gå hårt åt EU:s flyktingpolitik vilken liknas vid en katastrof som hotar att förstöra den kristna europeiska kulturen. I stort sätt alla gånger Orbáns pratat om invandring har detta varit med en negativ klang och som ett hot mot ungersk identitet.

En av de tydligaste funktionerna med den här typen av argumentation har, mer än på andra ställen i analysen, varit att skapa och vidmakthålla den ungerska nationella identiteten. Därmed har även studiens första hypotes om att funktionen med den ungerska nationalismen varit att skapa och vidmakthålla den ungerska nationella identiteten bekräftats. Det har blivit tydligt ovan hur etiska narrativ mer än någon annan typ av narrativ definierat vad det innebär att vara ungrare och vilka som omfattas av Fidesz definition av densamma. Migration och migranter har förklarats orsaka en urholkning av landets identitet och den muslimska kulturen anses inte vara förenlig med den ungerska, kristna kulturen.

I relation till tidigare forskning om nationalism så är det tydligt att svaret på frågeställningen ger stöd åt Andersons definition av nationalism. Nationalismen, och den nationella identiteten i Ungern är i likhet med Andersons definition i hög utsträckning konstruerad av Fidesz genom deras sätt att använda narrativ. Fidesz har även gjort nationalismen begränsande i hur denna tydligt definieras och drar upp gränser för vilka som kan omfattas av den ungerska nationens gemenskap. Orbán har konsekvent varit tydlig med hur människor från främst utomeuropeiska länder inte kan vara en del av Fidesz version av nationalism och vad det innebär att vara ungrare. Ungern är enligt Fidesz definition en kristen stat där invånarna helst ska dela djupt rotade traditioner och värderingar. Till sist är nationalismen i Ungern föreställd i benämningen att Fidesz föreställer sig att en stor del av den ungerska befolkningen delar deras version av nationalism och nationell identitet.

Fidesz sätt att konstruera nationalismen kan liknas vid Billings klassiska studie om banal nationalism. Ungern har inte varit i militär konflikt under hela 2000-talet och Fidesz har därför hittat andra mer banala sätt att hålla ihop landet mot vad Fidesz anser vara skadlig påverkan från bland annat EU. I vissa fall har detta gjorts genom till synes väldigt banala referenser till sport eller genom att etablera mer komplicerade myter om andras försök att göra Ungern till ett flyktingland. I de flesta fall har det, vilket visats ovan, gjorts genom referenser till migration och suveränitet.

A. D. Smith har varit en av de forskare som framträtt mest frekvent i uppsatsen på grund av hans sätt att betona vikten av språkets roll för att sprida nationalism och skapa en nationell identitet. Tillsammans med andra modernistiska nationalismforskare har A. D. Smith varit en viktig källa för att visa betydelsen av språkets roll i att begränsa vilka som kan innefattas av en nation. Jag har genomgående försökt visa hur Orbán som representant för Fidesz använt narrativ och för att bygga upp nationalismen i Ungern samt för att konstruera landets nationella identitet.

Nationalismen i Ungern har bara delvis ha förändrats under de senaste två åren i relation till hur den sett ut historiskt. Tidigare var nationalismen grundad på förhoppningen om en återförening av stor-Ungern och hur Ungern blivit orättvist behandlade. Idag syns inga sådana referenser och Viktor Orbán har på inga ställen i materialet hänvisat till någon typ av återförening av de områden som tidigare tillhört Ungern. Det tycks vara vedertaget att Ungern aldrig kommer återfå sina förlorade områden och fokus ligger därför snarare på att stärka suveräniteten inom dagens gränser. Däremot har Fidesz fortsatt att attackera den ”västerländska liberalismen” som ett hot mot landet.

Till sist kan Rogers Smiths kategorier vara skapa värdefull insikt även för framtida nationalismforskning, och då speciellt gällande förhållandet mellan narrativens möjligheter att ”skapa” nationalism. Mycket av dagens nationalism bygger på samspelet mellan ekonomiska politiska och etiska argument. Med hjälp av Smiths kategorier kan sambandet, och bruket av, de tre typerna av narrativ förstås bättre och ny kunskap nationalism kan uppbäras. Narrativ har alltid använts i olika politiska sammanhang för att göra anspråk på ett område eller för att anspela på etiska eller kulturella aspekter hos ett folk. Längre har fokus varit allt för stort på redan existerande kulturer eller etniciteter och mycket har gått förlorat då man sällan studerat hur dessa identiteter skapas och vidmakthålls. Med Smiths kategorier kan nationalismforskningen i framtiden istället fokusera på hur identitet skapas och därmed på ett annat sätt belysa hur vissa grupper gynnas eller missgynnas.

Vidare kan även förståelsen för hur grupper inom ett samhälle ställs mot varandra öka. En utveckling likt denna går att skåda i Ungern där landets minoriteter drabbas hårt av Fidesz nationalistiska narrativ. Hit kan räknas cirka 100 000 judar och nästan en miljon romer (Landguiden, 2017d) som alla på ett eller annat sätt exkluderas i den nationalism som Fidesz försöker skapa. Genom att använda Smiths tre kategorier kan vi fördjupa kunskapen om användandet av nationalistiska narrativ och de konsekvenser detta kan få för människor.

Sambandet mellan nationalistiska narrativ och nationell identitet kommer i framtiden bli viktigt för att förstå potentiella kriser i EU som har sin grund i den nationalistiska ideologin. Både ekonomiska, politiska och etiska narrativ har i Ungern använts för att skilja landet från EU och motarbeta unionens påverkan på landet. I det här och flera andra fall kan Smiths teori om hur identiteter skapas och vidmakthålls vara till stor hjälp för att öka förståelsen för hur detta sker.

Mitt bidrag till den moderna nationalismforskningen är begränsat till Ungern där det blivit tydligt hur Fidesz skapat och vidmakthållit den ungerska nationella identiteten genom ett nationalistiskt narrativ med inslag av politiska, ekonomiska och etiska argument. Mer eller mindre lyckade försök att skapa en nation eller ett folk har alltid gjorts och kommer troligtvis att fortsätta även i framtiden. Det är därför viktigt att vi lär oss hur detta sker och på vilket sätt. Statsvetenskaplig forskning beskylls ibland för att fokusera på fel saker eller redan etablerade identiteter och missar därför mycket av den tidiga uppbyggnaden av nationella identiteter runt om i världen. Framtida forskning bör därför fokusera mer på hur politiskt medlemskap och identiteter skapas och vidmakthålls, här kan Rogers Smith ”*Stories of Peoplehood*” vara till stor hjälp.

4 Referenser

- Amoah, Michael 2011. *Nationalism, Globalization, and Africa* New York: Palgrave Macmillan
- Anderson, Benedict 1996. *Den föreställda gemenskapen: reflexioner kring nationalismens ursprung och spridning*. Göteborg: Daidalos
- Andrews, Molly; Kinnvall, Catarina & Monroe, Kirsten 2015. Narratives of (In)Security, Culture, Religion, and Gender *Political Psychology* Vol. 36. Nr. 2 sid. 141–150
- Applebaum, Anne 2012. *Järnridån: [det kommunistiska maktövertagandet i Östeuropa 1945–1956]*. Stockholm: Bonnier
- Arnold, Richard 2018. Sport and Official Nationalism in Modern Russia *Problems of Post-Communism* Vol. 65 nr. 2 sid. 129–141
- Benazzo, Simone 2017. Not All the Pat Needs To Be Used: Features of Fidesz's Politics of Memory *Journal of Nationalism, Memory & Language Politics* Vol. 11 nr. 2 sid. 198–221
- Billig, Michael 1995. *Banal nationalism*. London: Sage
- Budapest Beacon 2017. *Here are the "Soros Plan" national consultation questions!* Tillgänglig på <https://budapestbeacon.com/soros-plan-national-consultation-questions/> (Hämtad 12 april)
- Calhoun, Craig 1993. Nationalism and Ethnicity *Annual Review of Sociology* Vol. 19 sid. 211–239
- Center for Media & Communication Studies u.å. *Public Service Media*. Tillgänglig på http://medialaws.ceu.hu/public_service_media_more.html (Hämtad 30 april)
- Della Sala, Vincent 2016. Europe's Odyssey? Political Myth and the European Union *Nations & Nationalism* Vol. 22 nr. 3 sid. 524–541
- Special Eurobarometer 467 2017. *Future of Europe*. Tillgänglig på <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/surveyKy/2179> (Hämtad 29 januari)
- Financial Times 2017. *Hungary steps up anti-Soros rhetoric with 'national consultation'*. Tillgänglig på <https://www.ft.com/content/76ce19e4-a768-11e7-93c5-648314d2c72c> (Hämtad 14 mars)
- Freedom House 2016. *Freedom on the Net 2016*. Tillgänglig på <https://freedomhouse.org/sites/default/files/FOTN%202016%20Hungary.pdf> (Hämtad 30 april)
- Gellner, Ernest 1983. *Nations and nationalism*. Oxford: Blackwell
- Hanebrink, Paul "Christian Europe" And National Identity in Interwar Hungary sid. 192-202 i Judson, Pieter M. & Rozenblit, Marsha L. (red.)

2005. *Constructing nationalities in East Central Europe*. New York: Berghahn
- Harms, Victoria 2017. A Tale of Two Revolutions: Hungary's 1956 and the Undoing of 1989 *East European Politics and Societies and Cultures* Vol. 31 nr. 3 sid. 479–499
- Hettne, Björn, Sörlin, Sverker & Østergård, Uffe 2006. *Den globala nationalismen: nationalstatens historia och framtid*. 2., [rev.] uppl. Stockholm: SNS förlag
- Hobsbawm, E. J. 1992. *Nations and nationalism since 1780: programme, myth, reality*. 2. ed. Cambridge: Cambridge Univ. Press
- Hungarian Government, 2015a. *Interview with Viktor Orbán on the "180 minutes" programme on Kossuth Radio* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/interview-with-viktor-orban-on-the-180-minutes-programme-on-kossuth-radio> (Hämtad 9 mars)
- Hungarian Government, 2015b. *Prime Minister Viktor Orbán's interview on Kossuth Rádió's "180 minutes" programme* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-s-interview-on-kossuth-radio-s-180-minutes-programme20151124> (Hämtad 9 mars)
- Hungarian Government, 2016a. *Prime Minister Viktor Orbán on the Kossuth Rádió programme "180 minutes"* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-on-the-kossuth-radio-programme-180-minutes20161014> (Hämtad 9 mars)
- Hungarian Government, 2016b. *Interview with Prime Minister Viktor Orbán on the Kossuth Rádió programme "180 minutes"* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/interview-with-prime-minister-viktor-orban-on-the-kossuth-radio-programme-180-minutes-20160826> (Hämtad 9 mars)
- Hungarian Government, 2016c. *Prime Minister Viktor Orbán on Kossuth Rádió's "180 Minutes" programme* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-on-kossuth-radio-s-180-minutes-programme-20160425> (Hämtad 9 mars)
- Hungarian Government, 2016d. *Interview with Prime Minister Viktor Orbán on the Kossuth Rádió programme "180 Minutes"* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/interview-with-prime-minister-viktor-orban-on-the-kossuth-radio-programme-180-minutes-20160520> (Hämtad 9 mars)
- Hungarian Government, 2016e. *Interview with Prime Minister Viktor Orbán on the Kossuth Rádió programme "180 Minutes"* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/interview-with-prime-minister-viktor-orban-on-the-kossuth-radio-programme-180-minutes-20161202> (Hämtad 9 mars)

- Hungarian Government, 2016f. *Interview with Prime Minister Viktor Orbán on the Kossuth Rádió programme "180 Minutes"* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/interview-with-prime-minister-viktor-orban-on-the-kossuth-radio-programme-180-minutes20161028> (Hämtad 9 mars)
- Hungarian Government, 2016g. *Interview with Prime Minister Viktor Orbán on the Kossuth Rádió programme "180 Minutes"* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/interview-with-prime-minister-viktor-orban-on-the-kossuth-radio-programme-180-minutes20160506> (Hämtad 9 mars)
- Hungarian Government, 2016h. *Interview with Prime Minister Viktor Orbán on the Kossuth Rádió programme "180 Minutes"* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/interview-with-prime-minister-viktor-orban-on-the-kossuth-radio-programme-180-minutes> (Hämtad 9 mars)
- Hungarian Government, 2016i. *Interview with Prime Minister Viktor Orbán on the Kossuth Rádió programme "180 Minutes"* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/interview-with-prime-minister-viktor-orban-on-the-kossuth-radio-programme-180-minutes20161113> (Hämtad 9 mars)
- Hungarian Government, 2017a. *Prime Minister Viktor Orbán on Kossuth Radio's "180 Minutes" programme* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-on-kossuth-radio-s-180-minutes-programme-20170924> (Hämtad 9 mars)
- Hungarian Government, 2017b. *Prime Minister Viktor Orbán on Kossuth Radio's "180 Minutes" programme* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-on-kossuth-radio-s-180-minutes-programme20170721> (Hämtad 9 mars)
- Hungarian Government, 2017c. *Prime Minister Viktor Orbán on Kossuth Radio's "180 Minutes" programme* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-on-kossuth-radio-s-180-minutes-programme20170224> (Hämtad 9 mars)
- Hungarian Government, 2017d. *Prime Minister Viktor Orbán on Kossuth Radio's "180 Minutes" programme* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-on-kossuth-radio-s-programme-180-minutes20170331> (Hämtad 9 mars)
- Hungarian Government, 2017e. *Prime Minister Viktor Orbán on Kossuth Radio's "180 Minutes" programme* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-on-kossuth-radio-s-180-minutes-programme-20170908> (Hämtad 9 mars)
- Hungarian Government, 2017f. *Prime Minister Viktor Orbán on Kossuth Radio's "180 Minutes" programme* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-on-kossuth-radio-s-180-minutes-programme20170319> (Hämtad 9 mars)

- Hungarian Government, 2017g. *Prime Minister Viktor Orbán on Kossuth Radio's "180 Minutes" programme* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-on-kossuth-radio-s-180-minutes-programme-20170519> (Hämtad 9 mars)
- Hungarian Government, 2017h. *Prime Minister Viktor Orbán on Kossuth Radio's "180 Minutes" programme* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-on-kossuth-radio-s-180-minutes-programme-20170707> (Hämtad 9 mars)
- Hungarian Government, 2017i. *Prime Minister Viktor Orbán on Kossuth Radio's "180 Minutes" programme* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-on-kossuth-radio-s-180-minutes-programme20170602> (Hämtad 9 mars)
- Hungarian Government, 2017j. *Prime Minister Viktor Orbán on Kossuth Radio's "180 Minutes" programme* Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches/prime-minister-viktor-orban-on-kossuth-radio-s-180-minutes-programme-20171227> (Hämtad 9 mars)
- Kedourie, Elie (1993). *Nationalism*. 4., expanded ed. Oxford: Blackwell
- Landguiden Utrikespolitiska institutet, 2017a. *Aktuell politik*. Tillgänglig på <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/ungern/aktuell-politik2/> (Hämtad mars 15)
- Landguiden Utrikespolitiska institutet, 2017b. *Modern historia*. Tillgänglig på <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/ungern/modern-historia/> (Hämtad mars 15)
- Landguiden Utrikespolitiska institutet, 2017c. *Massmedier*. Tillgänglig på <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/ungern/massmedier/> (Hämtad mars 15)
- Landguiden Utrikespolitiska institutet 2017d. *Befolkning och språk*. Tillgänglig på <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/ungern/befolkning-och-sprak/> (Hämtad april 19)
- Landguiden Utrikespolitiska Institutet, 2018. *Politiskt system*. Tillgänglig på <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/ungern/politiskt-system/> (Hämtad 30 april)
- Laruelle, Marlène 2009. *In the Name of the Nation* Palgrave Macmillan, New York. E-bok
- Lee, Jongsoo & Yoon, Hyunsun 2017. Narratives of the nation in the Olympic opening ceremonies: comparative analysis of Beijing 2008 and London 2012 *Nations and Nationalism* Vol. 23. Nr. 4. Sid. 952–969
- Morden, Michael 2016. Anatomy of the national myth: archetypes and narrative in the study of nationalism *Nations & Nationalism* Vol. 22 nr. 3 sid. 447–464
- Patterson, Molly & Monroe Renwick, Kirsten 1998. Narrative in Political Science *Annual Review Political Science* Vol. 1 sid. 315–331
- Politico Europe, 2017a
<https://www.politico.eu/article/viktor-orban-hungary-doesnt-want-muslim-invaders/>

- Politico Europe, 2017b
<https://www.politico.eu/article/hungary-lashes-out-at-soros-with-poster-campaign/>
- Robertson Alexa, Narrativanalys sid. 219–262 i Bergström, Göran & Boréus, Kristina 2012. *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur
- Reuters, 2015. *Hundreds of migrants protest at Budapest station, want to go to Germany*. Tillgänglig på https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-hungary-station/hundreds-of-migrants-protest-at-budapest-station-want-to-go-to-germany-idUSKCN0R20RF20150902?utm_source=twitter (Hämtad april 23)
- Sanders, Karen; Molina Hurtado, María Jesús; Zoragastua, Jessica 2017. Populism and exclusionary narratives: The ‘other’ in Podemos’ 2014 European Union election campaign *European Journal of Communication* Vol. 32 nr. 6 sid. 552–567
- Smith, Anthony D. 1991. *National identity*. London: Penguin
- Smith, Rogers M. 2003. *Stories of Peoplehood: The Politics and Morals of Political Membership*. Cambridge University Press.
- Somers R. Margaret 1994. The narrative constitution of identity: A relational and network approach *Theory and Society* Vol. 23 sid. 605–649
- Somers R. Margaret 1992. Narrativity, Narrative Identity, and Social Action: Rethinking English Working-Class Formation *Social Science History*, Vol. 16 nr. 4 sid. 591–630
- Svenska Dagbladet, 2015. ”Totalt kaos” när Ungern stoppar tågflyktingar. Tillgänglig på <https://www.svd.se/totalt-kaos-nar-ungern-stoppar-tagflyktingar> (Hämtad 21 februari)
- Svenska Dagbladet, 2017. Ny ungersk lag kan stänga ner Soros universitetet. Tillgänglig på <https://www.svd.se/ny-ungersk-lag-kan-stanga-ner-soros-universitetet> (Hämtad 8 mars)
- The Atlantic, 2017. *Poland and the Uncontrollable Fury of Europe’s Far Right*. Tillgänglig på <https://www.theatlantic.com/international/archive/2017/11/europe-far-right-populist-nazi-poland/524559/> (hämtad 8 maj)
- The Guardian International Edition, 2017. *EU court dismisses complaints by Hungary and Slovakia over refugees*. Tillgänglig på <https://www.theguardian.com/world/2017/sep/06/eu-court-dismisses-complaints-by-hungary-and-slovakia-over-refugees> (Hämtad 21 februari)
- Vambery, Rustem 1944. Nationalism in Hungary *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* Vol. 232 (A Challenge to Peacemakers) sid. 77–85
- Verdugo, Richard R. & Milne, Andrew *Introduction* i Verdugo, Richard R. & Milne, Andrew (red.) (2016). *National identity: theory and research*. Charlotte: Information Age Publishing

- Waterbury, Myra A. 2010. *Between state and nation: diaspora politics and kin-state nationalism in Hungary*. New York: Palgrave Macmillan.
- Website of the Hungarian Government, 2018. *The Prime Ministers Speeches*
Tillgänglig på <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister-s-speeches?items=30&page=1> (Hämtad 21 februari)